

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Rhipsalis paranganiensis
(zie blz. 27)

Foto: F. Süplie

ISSN 0039-4467

66ste JAARGANG
No. 2
FEBRUARI 1987

PHYLLO-sofie

P. VAN VEEN

Na lezing van mijn voorgaande ontboezemingen besluit u, verspreid lid van Succulenta, om eens contact op te nemen met een afdeling, die niet ver van uw woonplaats is gevestigd. Na enig speurwerk ontdekt u de naam en het adres van de sekretaris en vraagt om nadere bijzonderheden over de lokaliteit en het aanvangsuur, over de spreker en het te bespreken onderwerp. Dit alles is dusdanig aanvaardbaar (ik wil hier het woord "bevredigend" nog niet gebruiken, want zo ver bent u nog niet), dat u besluit om de eerstkomende samenkomst te bezoeken. Dit is beslist een positieve stap uwerzijds, want u was nog nooit zo ver gegaan.

Bij het betreden van de vergaderruimte gebeurt er nu iets onherroepelijks, waarmee uw interesse voor het afdelingsgebeuren staat of valt. Ik wil eerst een paar negatieve dingen opsommen en vertellen, hoe men een nieuw lid beslist **niet** moet opvangen. In de eerste plaats is het zeer onprettig als u niet begroet wordt en iedereen zo druk in gesprek is, dat men u eenvoudig niet opmerkt. De lezers zullen het misschien niet geloven doch een dergelijke situatie heb ik al eens meegemaakt. De nieuweling voelt zich zwaar opgelaten en zal echt niet gauw weer een vergadering bezoeken. Dit onheuse optreden blijft gelukkig een uitzondering, want meestal zal de sekretaris - die immers van uw komst op de hoogte is - u voorstellen aan de andere bestuursleden en u zoekt vervolgens een stoel op om als toehoorder het verdere verloop van de vergadering te volgen. Nu blijkt echter, dat uw buurman te rechter zijde bezig is met een betoog, naar rechts gericht, over de schoonheid van zijn Mammillaria huppeldepup, terwijl uw buurvrouw links met haar buurman niet uitgepraat komt over haar nieuwste Stapelia-aanwinsten. U zit daar tussenin zonder dat verder notitie van u wordt genomen. Dat geeft ook al weer een negatieve indruk van het sociale contact, dat u met andere liefhebbers hoopte te krijgen.

Hoe nu een positieve opvang van een aspirant-lid dient te geschieden, kan ik niet beschrijven. Ik ben geen schoolmeester, die volwassen mensen gaat vertellen, wat ze wel of niet moeten doen. Ik volsta met een rapportage van hetgeen in mijn afdeling geschiedt, zonder dat dit wordt voorgesteld als het enig zaligmakende. Maandelijks worden in de gele bijlage van Succulenta de namen en adressen van nieuwe leden opgenomen. Voor zover deze in onze regio wonen, krijgen ze van onze ijverige sekretaris een alleraardigste brief, waarin wordt gewezen op het bestaan van onze afdeling met vermelding van onze activiteiten enz. Hierin worden ze ook voor een kennismakingsbezoek uitgenodigd. Laten we aannemen, dat zo'n nieuweling aan deze uitnodiging gevolg geeft, dan trachten wij hem/haar zo goed mogelijk op te vangen. De voorzitter vestigt de aandacht van de aanwezigen op de nieuwe gast en vraagt hem/haar naar bijzonderheden van de wijze, waarop de hobby wordt bedreven. We zijn zelfs zo ver gegaan, dat één van de bestuursleden speciaal belast is met het bezoeken van nieuwe leden of aspiranten. Het onderlinge contact wordt door ons sterk gepropageerd. Ook van groot belang is het om een nieuw lid zo ver te krijgen, dat hij vragen gaat stellen over de problemen, die hij in zijn eigen kasje of op de vensterbank tegenkomt. Als zijn moeilijkheden kunnen worden opgelost, heeft hij min of meer het gevoel, dat hij toch niet voor niets aansluiting heeft gezocht bij een afdeling van ons aller Succulenta.

de Gast 33^A, 9801 AB Zuidhorn

Rhipsalis paranganiensis (Cárdenas) Kimnach

FRANK SÜPPLIE

Vroeger behoorde deze soort tot het geslacht *Acanthorhipsalis*. Dit geslacht werd door Kimnach in 1984 opgeheven nadat hij bijna alle soorten van het geslacht *Acanthorhipsalis* bij *Rhipsalis* had ondergebracht vanwege de gezamenlijke kenmerken. Voor de soort *A. micrantha* had hij dit geslacht, *Acanthorhipsalis*, nog gehandhaafd omdat hij deze van de andere soorten vond afwijken en omdat het de typeplant van het geslacht zou zijn. Dit was echter niet waar. De typeplant van het geslacht was de soort *A. monacantha*, die hij bij *Rhipsalis* had gevoegd. Hij vond *A. micrantha* toch zo verschillen van de andere soorten van het vroegere geslacht *Acanthorhipsalis* dat hij voor deze soort in 1984 een nieuw geslacht schiep. Dit geslacht heet *Lymanbensonia* met als enige soort *micrantha*. Het geslacht is genoemd naar Lyman Benson, een bekend cactoloog en auteur van boeken over Cactaceae.

Maar nu weer terug naar *Rhipsalis paranganiensis*. In 1947 vond Martin Cárdenas deze cactus op een hoogte van 2600 meter vlakbij Parangani, Cochabamba, Bolivia. In 1952 werd de plant door Cárdenas in het Franse tijdschrift 'Cactus' gepubliceerd als *Acanthorhipsalis paranganiensis*. De plant werd ook bij Inquisivi gevonden op een afstand van 45 km van de typevindplaats. Ook werd deze plant verzameld door de Duitser W. Krahn. De plant kan enorm groot worden. De takken worden 4-5 meter lang en groeien eerst rechtop maar gaan later vanwege de grote lengte hangen. De takken hebben 2-5 ribben. De afstand tussen de areolen is 2,5 tot 4 cm. Op de areolen staan 1 tot 4 dorens, die tot 10 mm lang kunnen worden en geel van kleur zijn. De bloemen verschijnen altijd met één per areool, in tegenstelling tot andere *Rhipsalis*-soorten, waar vaak 2-7 bloemen per areool aanwezig zijn. De bloemen zijn 17-20 mm lang. De buitenste petalen zijn 3-11 mm lang en 3-7 mm breed, de kleur is geelwit. De binnenste petalen zijn 12-15 mm lang en 6 tot 8 mm breed, crèmekleurig. De helmraden zijn 10 mm lang en geelwit; de helmknoppen zijn 0,25 mm lang en geel. De stijl is ca. 7 mm lang en 1 mm in doorsnede. De stamper is 6-8 lobbig, crème. De vrucht is 8 mm lang en 10 mm in doorsnede, bruingeel. De zaden zijn donkerbruinrood. De afmetingen van deze zaden zijn 1,75 mm lang en 1 mm breed. De hierboven genoemde afmetingen kunnen verschillen van plant tot plant doordat er planten van verschillende vindplaatsen in omloop zijn gebracht. De plant bloeit in de natuur zeer rijk. In cultuur toont de plant echter zeer weinig bloemen. Zelf heb ik een vrij groot exemplaar van deze soort dat takken heeft tot 1,3 m lengte. Het aantal takken is ook vrij groot. Deze plant heeft echter pas dit jaar voor het eerst gebloeid met 2 bloemen.

Voor sommige liefhebbers zijn de soorten uit het geslacht *Rhipsalis* en overeenkomstige planten niet interessant omdat ze slecht bloeien of omdat de bloemen erg klein zijn. Ik vind het echter een uitdaging om een plant als *Rhipsalis paranganiensis* te kweken en haar na enkele jaren in bloei te krijgen. Wat het andere betreft: ook andere cactussoorten hebben vaak kleine bloemen. Daarbij komt echter wel dat veel *Rhipsalis*-soorten in zo'n overvloed bloeien dat de hele plant onder de bloempjes zit. Zelf heb ik *Rhipsalis paranganiensis* enkele jaren geleden gekregen. De plant is een zeer snelle groeier en takken van 1 m of meer per jaar zijn geen uitzondering. De kweekwijze van deze plant is net zoals voor alle *Rhipsalis*-soorten.

In de zomer moet men flink water geven. De plant kan heel wat vocht verdragen. *Rhipsalis paranganiensis* kan net zoals alle andere epifytische cactussen in de zomer geen felle zon verdragen. In de winter het liefst matig vochtig houden bij een temperatuur van zo'n 12-15°C. De aarde moet goed humusrijk zijn. Het beste is om ieder jaar te verpotten. Dit is echter met grote planten niet zo gemakkelijk. U kunt dan ook wel eens een jaar overslaan met verpotten maar dan moet u de plant wel bijmesten met een stikstofrijke kunstmest. Bij een goede verzorging kan *Rhipsalis paranganiensis* een zeer mooie plant worden. Mocht de plant voor in huis te groot worden, dan kunt u haar onder een afdak en op een niet te zonnige plaats buiten zetten hoewel zij het in een schaduwrijke kas aangenamer zal vinden.

Weg langs het kerkhof 1, 6045 AN Roermond

*
* *

Saxifraga longifolia Lapeyrouse

A.B. PULLEN

Inleiding

Veel liefhebbers van succulente planten bezitten, behalve cactussen en succulenten in kamer, kas of platte bak, ook een aantal winterharde vetplanten in de tuin. *Sempervivums* en *Sedums* zijn wel de meest populaire soorten in dit sortiment. In een aantrekkelijk aangelegde succulententuin passen ook uitstekend een aantal vertegenwoordigers van het geslacht *Saxifraga* (Steenbreek). Met name de vertegenwoordigers van de sectie *Euaizoonia*, de grijze, rozetvormige planten, passen goed in zo'n beplanting, hoewel ze niet echt succulent zijn. De plant die het onderwerp van deze bijdrage vormt, noemt men terecht wel de "Koning van de Steenbreeksoorten".

Habitus

Saxifraga longifolia vormt enkelvoudige rozetten van smalle, lijnvormige bladeren, die 3-8 mm breed en tot meer dan 10 cm lang zijn. De inplanting der bladeren is zeer regelmatig. De rozetten groeien uit tot een diameter van 15 à 20 cm en soms meer. De bladeren zijn overdekt met een zilvergrijs kalkkorstje, zodat de hele plant een glanzend zilverkleurig uiterlijk krijgt. De wortel is een lange, dunne penwortel. Wanneer een plant bloeibaar is geworden, ontstaat uit het hart van de rozet een bloeistengel, die ongeveer 60 cm lang kan worden. De bloeistengel is bezet met fijne klierhaartjes. Aan één bloeistengel kunnen honderden kleine, witte bloempjes zitten. Deze soort is monocarp, hetgeen betekent dat de plant na bloei en rijping van het zaad afsterft. Hij maakt geen jonge uitlopers aan de voet van de oude rozet, zoals vele andere Steenbreeksoorten doen.

Taxonomie

Het geslacht *Saxifraga* werd in 1916 door A. Engler & E. Imscher verdeeld in 15 sekties. Deze indeling wordt nog steeds gebruikt, hoewel er ook andere zienswijzen zijn, die iets afwijken van die van bovengenoemde auteurs.

S. longifolia behoort in dit systeem tot de sectie *Euaizoonia*, die alle soorten omvat met door een kalkkorstje overdekte, stevige, tong-, spatel- of lijnvor-

Foto's van de
schrijver

Saxifraga longifolia
links: bij Urdues
onder: in de Sierra
del Cadi bij
Pobla de Lillet

mige bladeren. Deze sectie wordt weer onderverdeeld in een aantal subsecties. *S. longifolia* behoort tot de subsectie *Crustatae*.

Ecologie

S. longifolia komt voor in de centrale Pyreneeën en in een aantal aangrenzende sierra's. Het is een soort die uitsluitend op kalkhoudend gesteente voorkomt, groeiend in spleten en op richels, altijd naar het noorden of noordoosten gericht. De planten ontvangen derhalve geen of vrijwel geen direct zonlicht; toch kunnen ze zich in diepe schaduw niet handhaven. De planten wortelen met hun lange penwortels diep in de soms zeer nauwe spleten en scheuren in het gesteente, dikwijls te zamen met andere soorten die een gelijkwaardige standplaats prefereren, zoals *Globularia repens* Lam. (syn.: *G. nana*) en *Ramonda myconi* (L.) Reichenb.. Op plaatsen waar beide soorten voorkomen ziet men *S. longifolia* en *R. myconi* zusterlijk naast elkaar in dezelfde spleet groeien. (*Ramonda myconi* is echter ook aan te treffen op rotsblokken op zwaar beboste hellingen in diepe schaduw en

soms zelfs op klompen blootgeërodeerde varenwortel en in lagen mos. *S. longifolia* komt op die donkere standplaatsen op zure substraten niet voor.) Zaailingen van *S. longifolia* zijn soms aan te treffen op bemoste of met korstmos begroeide stenen, soms zelfs tussen wat mager gras. Volwassen planten vindt men echter nooit op zulke plaatsen. Blijkbaar kunnen zij daar de concurrentie met andere, sneller groeiende soorten niet aan. Op steile hellingen en loodrecht oprijzende rotswanden is de soort in zijn element. Die volstrekt onbereikbare standplaatsen garanderen ook dat de soort niet door verzamelen wordt uitgeroeid.

Verspreiding

Schrijver dezes heeft viermaal een vakantie in de Pyreneeën doorgebracht. Dat is natuurlijk niet voldoende om alle standplaatsen te vinden. Men krijgt wel een aardig, hoewel niet volledig, beeld van de verspreiding van de soort. Hoewel de soort aan beide zijden van de Frans-Spaanse grens voorkomt, bestaat de indruk, dat vooral de Spaanse Pyreneeën het domein van *S. longifolia* vormen, met het centrum rondom de stad Jaca.

S. longifolia komt voor bij Gavarnie in Frankrijk, maar is in de aansluitende delen van Frankrijk afwezig. Noch in het massief van de Vignemale, noch langs de "Route des Pyrenees" en haar zijwegen is de soort te vinden. Anders is het aan de Spaanse kant. In het tegenover Gavarnie liggende Parque Nacional de Ordesa komt de soort veelvuldig voor, evenals bij Torla en het grensdorpje Bujaruelo. In de wijde omgeving van Jaca komt de soort overal, waar de ecologische omstandigheden dat toelaten, voor. In de dalen van Roncal en Anso, bij Hecho en Aragües, bij Aisa en zelfs langs de hoofdweg naar de Col de Somport. Zuidelijk van Sabinanigo, langs de weg naar Huesca, is een grote en zeer fraaie populatie te zien op de hoge en steile rotswand juist beneden de stuwdam in de rivier.

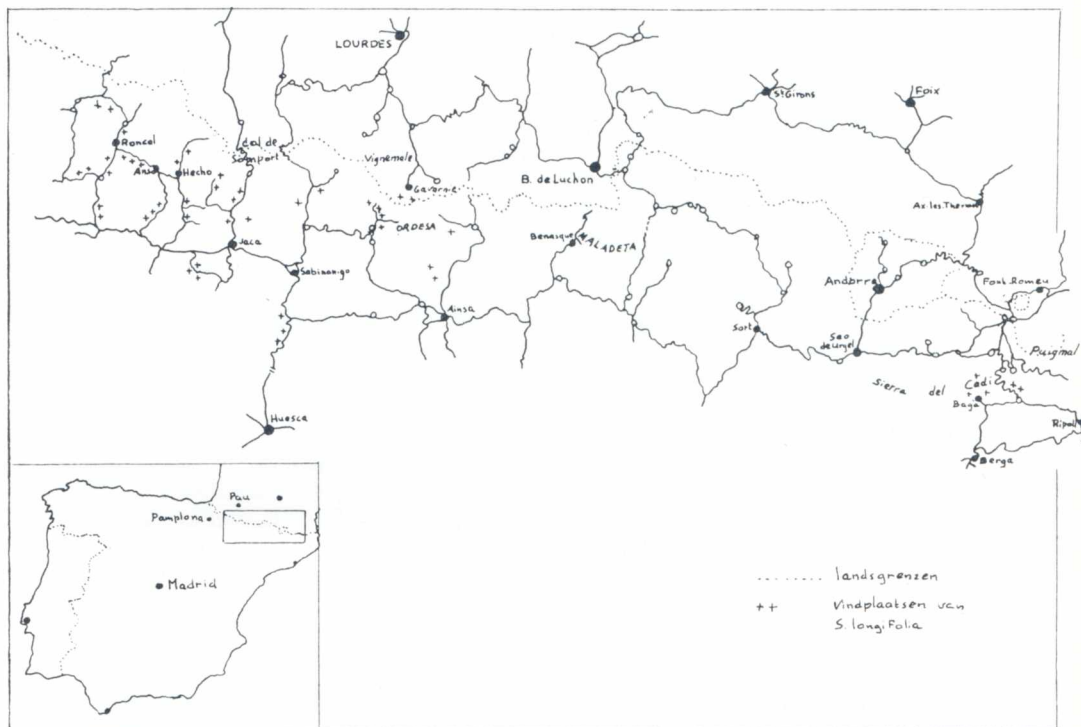
Verder naar het oosten ontbreekt de soort in de hoofdketen van het gebergte. In het staatje Andorra heb ik de soort niet gevonden, evenmin als in de Franse gebieden Arriège en Cerdagne. Zij is ook niet te vinden in het Maladeta-massief en in het Spaanse gebied ten zuiden van Andorra, tussen Sort en Puigcerdá. Ook in het Puigmal-massief en verder oostwaarts wordt zij niet gevonden.

Verrassend echter is het voorkomen van de soort in de Sierra del Cadi. Bij Pobla de Lillet groeit de soort in een relatief kleine populatie, ook weer samen met *Ramonda myconi*. Een grotere populatie is te vinden in de streek ten noorden van Bagá.

De conclusie is dan ook, dat het verspreidingsgebied niet continu is. Het feit dat lang niet overal de ecologische omstandigheden zijn aan te treffen die de soort nodig heeft, kan hiervoor verantwoordelijk zijn. Bovendien is het zeer aannemelijk, dat er "witte plekken" op de kaart zijn doordat groeiplaatsen niet bezocht of over het hoofd gezien zijn. Men kan natuurlijk niet elke vierkante meter van zo'n groot gebied onderzoeken. Overigens is de soort opvallend genoeg en is zij dikwijls al vanaf enige afstand waar te nemen.

Het verticale verspreidingsgebied van de soort ligt tussen 800 en 2200 m boven zeeniveau, met uitschieters naar boven en beneden.

Opmerking: Volgens de auteurs Casas en Jimenez komt *S. longifolia* ook op enkele andere plaatsen in Spanje voor in kleine populaties, o.a. in de provincie Alicante, en zelfs in het Noordafrikaanse Atlasgebergte. Ook in de provincie León zou de soort voorkomen. Hoewel niet helemaal uitgesloten

is dat dit inderdaad het geval is, twijfel ik toch aan deze berichten. De afstand tussen de verschillende populaties zou wel erg groot zijn en hoewel er natuurlijk sprake kan zijn van relict-endemen zou de tijd ervoor verantwoordelijk kunnen zijn geweest, dat op die afgelegen plaatsen de evolutie haar werk al wel gedaan zou hebben. Overigens is er verder niet één andere auteur, die deze andere vindplaatsen noemt.

Cultuur

Wanneer men tijdens een vakantie in het groeigebied van *S. longifolia* komt en graag een paar plantjes zou willen meenemen voor de tuin, dan moet men beslist geen grote, volwassen planten meenemen. Ten eerste gaan deze planten, wanneer ze al zouden overleven, snel tot bloei over en dan is men ze weer kwijt. In de tweede plaats lukt het vrijwel nooit om grote exemplaren zonder wortelbeschadiging los te peuteren uit de spleten waarin ze groeien. Wilt U toch enkele exemplaren meenemen, zoek dan "verdwaalde" kleine zaailingen onder aan de helling of de rotswand tussen mos en andere vegetatie. Deze zaailingen overleven daar meestal toch niet en ze zijn gemakkelijk uit het substraat los te peuteren.

Wil men proberen de soort uit zaad te kweken, dan moet men bedenken, dat het niet regelmatig mogelijk is in Nederland zaad van deze soort te kopen. Soms lukt het wel via buitenlandse zaadleveranciers of via liefhebbersverenigingen. Veel zaad dat in omloop gebracht wordt, is niet soortecht, maar van hybride oorsprong. Zodra u in het zaaisel plantjes aantreft die vanaf de basis gaan spruiten, hebt u niet met de zuivere soort te maken. Overigens kunnen deze hybriden ook best fraai zijn en het goed doen in de tuin.

Men plant *Saxifraga longifolia* bij voorkeur tussen enkele stenen, zodanig dat de wortel horizontaal ligt en de rozet verticaal staat. De plantjes moeten goed verankerd worden in zo'n kunstmatige spleet, anders spoelen ze weg. Dat verankeren kunt U doen met steentjes. De grond tussen de stenen moet kalkhoudend zijn of gemaakt worden. Zonder kalk in de bodem verliezen de planten hun fraaie zilvergrijze kleur. Zet de planten zodanig neer, dat ze naar het noorden of noordoosten gericht zijn. Enig zonlicht zal ze geen kwaad doen, maar bij een teveel aan zon gaan de planten beslist dood. Wanneer de planten bloeien en men soortecht zaad wil winnen, dan moeten ze geïsoleerd worden van andere steenbreeksoorten. Dat kan bijvoorbeeld door de bloeiwijze te omwikkelen met een stukje vitrage of iets dergelijks, zodat insecten er niet bij kunnen. Men moet dan natuurlijk wel zelf de bestuiving ter hand nemen, bijvoorbeeld met een penseeltje.

Hybriden

Saxifraga longifolia kruist gemakkelijk met andere Steenbreeksoorten. De meest bekende hybride is een kruising van *S. longifolia* met *S. callosa*, die onder de fantasienaam 'Tumbling waters' in omloop is. Deze hybride lijkt veel op *S. longifolia*, maar maakt, in tegenstelling tot de soort, wel zijrozetten. Om die reden is deze hybride voor de tuin een goed alternatief. Men hoeft immers niet steeds weer te zaaien.

'Cecil Davies' is een kruising tussen *S. longifolia* en *S. paniculata*, 'Dr. Ramsey' een kruising van *S. longifolia* met *S. cochlearis* en 'Francis Cade' een kruising tussen *S. longifolia* en *S. callosa*.

Literatuur:

- Casas, F. & F. Jimenez: Plantas sylvestras de la Peninsula Iberica (rupicolas), 1982.
 Harding, W.: Saxifrages, 1970.
 Hils, M.: *Saxifraga longifolia*. KuaS 34-4, 1983.
 Köhlein, F. Saxifragen, 1980.
 Polunin, O. & B.E. Smythies: Flowers of south-west Europe, a field guide, 1973.
 Engler, A. & E. Irmscher: Das Pflanzenreich, Saxifragaceae, 1916.

Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

* *
 *

Een tweetal Echinocereus-soorten

S. KOOIJ

Het omvangrijke geslacht *Echinocereus* telt diverse soorten die zeer zeker het verzamelen waard zijn, ook door hen die wat "kleinbehuïsd" zijn. In zijn Kakteenlexikon onderscheidt C. Backeberg een viertal groepen*:

1. Scheeriani Backbg. slanke en tamelijk lange bloemen
2. Subinermes K. Sch. kleine tot grotere trechtersvormige, niet bijzonder lange bloembuis; bedoornig onopvallend of zelfs ontbrekend
3. Prostrati K. Sch. sterkere bedoornig; later kruipend groeiend
4. Erecti K. Sch. plantelichaam rechtop groeiend (tot deze groep behoren de kamvormig bedoornde soorten).

Echinocereussen hebben een groot verspreidingsgebied. Wanneer we de

Boven: *Echinocereus palmeri*

Foto's van de schrijver

Onder: *Echinocereus bristolii*

“Bos-atlas” uit de kast halen en de diverse vindplaatsen invullen dan zien wij een gebied dat begint in het Midden-Westen van de USA, tot naar het zuiden de Mexicaanse grens over; in Mexico komen zij voor op het schiereiland Neder-Californië, langs de westkust en van het noorden tot op het centrale hoogland. Een verspreidingsgebied dat de nodige verschillen in klimatologische omstandigheden te zien geeft. Het zijn planten die in staat moeten zijn

de verzengende hitte van de woestijn te kunnen verdragen als ook de koude nachten. Er zijn soorten die ook bij ons de winter in een onverwarmde kas kunnen doorbrengen. In hun boekwerkje "Cactussen en andere Succulenten in kleur" geven Edgar en Brian Lamb een opsomming van soorten die in een onverwarmde kas moeten kunnen overleven. Toch is wel enige voorzichtigheid geboden, want de auteurs hebben hun kassen in het zuiden van Engeland staan en daar is het in 99 van de 100 gevallen 's winters stukken warmer dan bij ons. Toch kan het geen kwaad om het ook eens te proberen. Een voorwaarde tot succes is wel dat de planten en de grond volkomen droog moeten zijn en niet door regen of sneeuw nat worden.

Echinocereussen zijn echte liefhebbersplanten. Als we de "groene" soorten hier even buiten beschouwing laten, dan bieden zij het gehele jaar door plezier.

Zonder bloei kunnen we toch nog genieten van de vaak prachtig gekleurde bedoorning. Denk hierbij aan *Echinocereus pectinatus* en speciaal aan de var. *rigidissimus*, de zgn. regenboogcactus. Planten in bloei zijn een ware lust voor het oog. De doorgaans rose/purpergekleurde bloemen met hun karakteristieke groene stempel, die wel een week openblijven, behoren tot de grootste in het cactusrijk, enige *Cereus*-soorten buiten beschouwing gelaten. Dikwijls blijft het in één jaar niet bij één bloem. Het gehele voorjaar en soms tot in de zomer vormen zij hun kenmerkende bedoornde knoppen. Wanneer we met de watergift iets te royaal zijn, veranderen deze gemakkelijk in een stek ofwel ze verdrogen daar de plant al zijn energie gaat gebruiken om te gaan groeien. Aan de Echinocereussen kleeft ook een klein nadeel. De planten bezitten het vermogen tot het uitgroeien in grote "klusters". In de bekende grote verzamelingen zie je deze groepen wel eens vrijuit groeien. Een prachtig gezicht, vooral als het geheel in bloei staat. Helaas is veel ruimte ons meestal niet gegund en derhalve zullen wij gewapend met een scherp mes de plant moeten ontdoen van zijn stekken. Een voordeel daarvan is dat op eenvoudige wijze de verzameling "jong" gehouden kan worden en de stekken tijdens visites van collegeliefhebbers makkelijk van eigenaar kunnen verwisselen. Het vormen van zijscheuten is niet zo verwonderlijk als je de natuurlijke groeiplaatsen beziet. Onder veelal erbarmelijke omstandigheden is het van een zaailing wel erg veel gevraagd om groot te worden.

De vegetatieve vermeerdering door uitlopers is dan een prima middel voor de plant om zijn voortbestaan te verzekeren. Immers, het moet wel heel gek lopen wil de plant al zijn stekken verliezen.

De planten vragen geen echt intensieve verzorging. Na de droge overwintering bij wat lagere temperaturen dan de rest van de verzameling (rond 3 °C is doorgaans genoeg) en de daarop volgende bloei in het voorjaar kan ruim water worden gegeven. Wanneer de mogelijkheid aanwezig is, kunnen de planten in zomer en najaar in de platte bak ongeschermd groeien. In het najaar dient alleen gelet te worden op al te veel vocht, zodat ze droog de winter in kunnen. Als grondmengsel kan normale cactusgrond gebruikt worden. Zelf maak ik die van potgrond vermengd met klei. Let er wel op dat de grond niet al te vet wordt, want dat bestaat de kans dat de planten zichzelf "opblazen". Vooral de groene soorten gaan dan hard aan de groei in hun schalen. De planten die droog zijn overwinterd kunnen aan de groei worden gebracht door ze in de eerste weken flink te nevelen. Zodra de knoppen zijn volgroeid kan er volop water worden gegeven.

In dit artikelje wil ik twee soorten uit de Erecti-groep nader aan u voorstellen.

Echinocereus bristolii Marsh.

Plantelichaam: spruiten tot 20 cm lang en 4 cm in doorsnede, witgroen; 15-16 hoekige ribben; 20 witte randdoorns, 3 middendoorns, de onderste van het lichaam afgebogen, in kleur variërend van wit tot roodbruin. Bloemen tot 9 cm doorsnede, purper. Vrucht sterk bedoord. Groeiplaats bij Soyapa, Sonora, Mexico.

Echinocereus palmeri Br. & R.

Plantelichaam klein, tot 8 cm hoog en 2-3 cm in doorsnede; ribben 9-10; 12-15 randdoorns, dun, met bruine punt; 1 middendoorn, tot 2 cm lang, bruin tot zwart, langgerekt; bloemen tot 3,5 cm in doorsnede, purper, vruchtbeginsel met witte wol en bruine doorns. De plant werd in 1908 in Mexico op een kleine heuvel buiten de stad Chihuahua gevonden door Dr. E. Palmer. Hij trof daar een drietal planten aan waarvan er een bloeide.

Groeneveld 4, 2203 BP Noordwijk

* Naschrift:

Voor de nieuwste opvattingen over de onderverdeling van het geslacht *Echinocereus* zij verwezen naar het onlangs verschenen boek van N.P. Taylor, *The Genus Echinocereus*.

* *
*

Sempervivum x barbulatum 'Hookeri' vereist verandering van naam

BEN J.M. ZONNEVELD

Een plant met de bovengenoemde naam is al sinds lange tijd in cultuur. De oudste aantekening die ik heb gevonden is in een catalogus van de Belgische kwekerij "Van Houtte" (1885-1886). De plant wordt daar *Sempervivum Hookeri* van Houtte genoemd. In zijn boekje over sempervivums (*Les Joubarbes*, 1924) zegt Correvoon dat hij een plant met bovengenoemde naam kreeg van Van Houtte in 1911 en hij merkt op dat de plant eruit ziet als een grote, wat meer behaarde *S. arachnoideum*. Die beschrijving past niet bij de plant die tegenwoordig onder die naam gekweekt wordt; het lijkt dus waarschijnlijk dat de plant van Correvoon (afkomstig van Van Houtte) iets anders was. Praeger (1932) schrijft de plant toe aan *S. x barbulatum* (= *arachnoideum x montanum*). In de Sempervivum-referentiecollectie staat een plant onder deze naam (SM 1216). Wat betreft de kleur zowel van de rozet als van de bloem bestaat er geen aanwijzing voor de betrokkenheid van *S. montanum*. De randharen hebben een lengte zoals die normaal is voor *S. arachnoideum* (tenminste 2,5 mm bij de punt van het blad). De bloeitijd komt overeen met die van *S. arachnoideum* en niet vroeger, zoals verwacht kan worden wanneer er *S. montanum*-invloed geweest zou zijn. De buitengewoon smalle bladeren (2,5 mm) zijn het enige eigenaardige aan deze plant. De kleur van de bloemblaadjes vertoont geen enkel teken van purper (m.a.w. geen invloed van *montanum*), noch wijst de vorm ervan op genetische invloed van *S. montanum*. De voorafgaande punten zijn interessant, maar geen werkelijk bewijs dat *Sempervivum* SM 1216 geen hybride is tussen *S. arachnoideum* en *S.*

Sempervivum arachnoideum 'Hookeri'

Foto van de schrijver

montanum. Nadere bewijzen zijn vereist.

Kort geleden heb ik de stuifmeelkorrels van SM 1216 gekleurd en gevonden dat ongeveer 90% ervan vruchtbaar was, een cijfer dat veel hoger ligt dan verwacht mag worden bij een hybride-plant. Echter, het chromosoomaantal van de plant zorgt voor het meest onthullende bewijs. Het chromosoomaantal van *S. arachnoideum* is $n = 16$ en van *S. montanum* $n = 21$. Een kruising tussen deze 2 soorten zou een aantal van $n = 18$ tot $19 [(16 + 21) : 2]$ hebben. Echter, de plant in kwestie (SM 1216) heeft $n = 16$, het aantal van *S. arachnoideum*. Dus lijkt het waarschijnlijk dat de plant in de referentiecollectie onder *S. x barbulatorum* 'Hookeri' eenvoudig een vorm is van *S. arachnoideum*. Een juistere naam zou dan zijn *S. arachnoideum* 'Hookeri'.

Eerder gepubliceerd in *Sempervivum Fanciers Association Newsletter*, Vol. VI, No. 3, p. 17 & 18, november 1980.

Schubertlaan 196, 2324 EC Leiden

* *
*

Het geslacht *Matucana* Br. & R. (VI)

R. BREGMAN, H.B. HENSEL, P. LANEY, A. MEERSTADT, P. MELIS, A.B. PULLEN en A. VAN TILBORG

DE PAUCICOSTATA-GROEP

Taxonomie

De paucicostata-groep omvat 6 soorten, t.w. *M. paucicostata*, *M. tuberculata*, *M. krahni*, *M. formosa*, *M. pujupatii* en *M. madisoniorum*. Deze soorten kunnen door de volgende beschrijving worden gekarakteriseerd:

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: H. Masman, Zunaweg 10, 7466 PR Zuna. Tel.: 05480-13466.

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.

2e Secretaris: Fr. van Leeuwen, Postbus 2706, 5902 MA Venlo. Tel.: 077-822316.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088.

Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: Fr. van Leeuwen, Postbus 2706, 5902 MA Venlo. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap, tevens propagandafolders. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor leden elders wonende leden f 45,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

MAANDBLAD

Hoofredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritsshof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Foto - redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.

Rubriekmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: Fr. van Leeuwen. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboeek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 zw/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: H.M.S. Mevissen, Dinantstraat 13, 4826 LH Breda. Tel.: 076-875076.

Ruilen zonder Huilen: H. Leusink, Griftweg 15, 6745 XD Ede. De Klomp. Tel.: 08387-1794.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Katalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 4e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.

2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk.

3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.

4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie en bestellen bij: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088 of door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Bennekom onder vermelding van het gewenste artikel.

CACTUSSEN - SUCCULENTEN KWEKERIJ

A.N. BULTHUIS

3945 BC Cothen - Groenewoudseweg 14
tel. 03436 - 1267

Geopend maandag - zaterdag

Bijzondere botanische planten, speciaal
cactussen en andere Succulenten.

KWEKERIJ PIETERS, Hamweg 6,
9623 PB Lageland (tussen Groningen
en Slochteren). Tel.: 05981-204.

Geopend: van di. t/m za.

EVENEMENTEN

- 11 april : Algemene Vergadering te Lent. Info in dit nummer.
2 en 3 mei : Cactusbeurs afd. Haarlem.
2 mei : Cactusbeurs afd. Fryslan. Info: W. Bourgonje 058-138834 en in het
januarinummer.
23 mei : Nationale ruilbeurs afd. Tilburg in de "Kasteelhoeve", Hasseltstraat te
Tilburg. Info: H. Kiesebrink, Bukskinstr. 7, 5046 CP Tilburg.
Tel.: 013-350197.
28 mei : Cactustentoonstelling en -Beurs van de afd. "Achterhoek". Plaats:
Hotel Pension "Den Helder", Mr. ten Houtenlaan 4, Winterswijk. Tijd:
10.00 tot 17.00 uur. Info: Mevr. A. Heijnen, tel. 05434-314.
30 mei 1987 : Goudse Cactusbeurs.
27 juni : Plantenbeurs afd. Dordrecht in "De Rank", Dubbelsteynlaan 70,
Dordrecht. Reserveren tot 15 mei. f 4,-/mtr. bankrek. 161193013 t.n.v.
Bouma, Dordrecht. Info: 078-311191 bgg 141653.
6 t/m 9 augustus : Conferentie en Show van de "British Cactus And Succulent Society" in
Manchester. Info: in het januarinummer.
5 september : Internationale cactus- en Vetplantenbeurs Nijmegen.
11 t/m 20 sept : Spanjereis. Info: elders in dit blad.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Amsterdam:

- 20 februari : Lezing door dhr. L. Bercht met dia's van wijlen dhr. Buining. Onderwerp: De
groeiplaatsen van Lobivia's.
Plaats: Gebouw "De Rietwijker", 3e Schinkelstraat 9, Amsterdam. Aanvang:
20.00 uur.

Afd. Achterhoek:

- 12 maart : Dialezing over Sedum en Fralea's.
Plaats: Hotel Pension "Den Helder", Mr. ten Houtenlaan 4, Winterswijk.

Afd. Arnhem:

- 12 maart : Dialezing Hr. Sterk over Echinocereus.
Plaats: Zaal van de speeltuinvereniging "Tuindorp" achter het pand Flora-
laan 18 in Wageningen. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Brabant-België:

- 27 februari : Dhr. Goossens: het verslag van een cactusreiziger.
Plaats: Tuinbouwschool, De Bavaylei 118, Vilvoorde. Aanvang: 20.00.

Afd. Eindhoven:

- 2 maart : Reisverhaal met dia's door dhr. Krijnen over de Canarische Eilanden.
Plaats: Gemeenschapshuis "De Schalm", O.L. Vrouwendijk 31, Meerveldho-
ven. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Flevozoomz:

- 16 maart : Vervolg van de lezing van dhr. van der Hoeven over zijn reizen door Zuid-
Amerika.
Plaats: Groen van Prinstererschool, Verkeersweg 51, Harderwijk. Aanvang:
20.00 uur.

Afd. Fryslan:

- 13 maart : Dialezing over Notocactussen door dhr. J. Theunissen uit Oud Gastel.
Plaats: Café-rest. "Sportpark", Schans 11a, Heerenveen. Aanvang: 19.30
uur.

Afd. Gouda

19 maart : Dhr. Beukelaars uit België houdt een lezing over het verzorgen van cactussen gedurende de vier jaargetijden.
Plaats: "Het Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Den Helder:

17 maart : Quiz.
Plaats: Kantine van de gemeentelijke plantsoenendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang: 13.45 uur.

Afd. Hoeksche Waard:

12 maart : Dhr. Bercht met een dialezing over Noord Chili, met dia's van dhr. Buining. Tevens komen verschillende kweekmethoden van cactussen aan de orde.
Plaats: Natuurcentrum bij de rijkshaven in Numansdorp. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Hoogeveen:

4 maart : Plantenquiz en zaaiwedstrijd.
27-30 maart : Voorjaarsbeurs in Hoogeveen.
Plaats: Hotel Muller, Paltz 7, Beilen. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Tilburg:

9 maart : Lezing door dhr. A. Beukelaars.
Plaats: Wijkcentrum de "Kasteelhoeve", Hasseltstraat 10, Tilburg. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Utrecht:

9 maart : Dialezing over Mamillaria's door een gastspreker, tevens verloting.
Plaats: Kantine van Drukkerij Hoonte, Varkensmarkt, Utrecht. Bovenste etage. Aanvang: 19.30 uur. Info: W. Alsemgeest, tel. 03484-1083.

Afd. IJsselstreek:

27 februari : Voordracht over het geslacht Coryphantha door A. Melcherts.
Plaats: DKW gebouw in Zutphen.

Afd. Zaanstreek:

27 februari : Praatavond.
Plaats: Stadskwekerij, Brusselsestraat 10, Zaandam. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zeeland:

27 februari : Discussie over zaaiervaringen en dia's van eigen leden. Plant v.d. maand: Gymnocactus door dhr. Antheunisse.
Plaats: De Thomaskapel aan de Vrijlandstraat in Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zuid-Limburg:

10 maart : Dialezing door de Fa. van Donkelaar over Mesems, tevens plantenverkoop.
Plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang: 19.30 uur.

EEN GEORGANISEERDE REIS NAAR SPANJE

Na een jaar onderbreking wil ik dit jaar weer op verzoek een reis naar Spanje (Blanes) organiseren.

Vertrek gepland op 11 september, terug op zondag 20 september. Zoals altijd verblijven we in Hotel San Antonio in Blanes. De bus blijft de hele week in Spanje.

Prijs niet boven f 375,- logies/ontbijt + de reis per bus bij deelname van minimaal 45 personen.

Opgave zo snel mogelijk om bus en hotel zonder fouten te kunnen reserveren.

Inlichtingen en bespreking: W. Sterk, Wevestraat 89, 5708 AE Helmond. Tel.: 04920-23903.

AFDELING NIJMEGEN VIJFTIG JAAR

Verlag van de feestavond n.a.v. het 50-jarig bestaan van Succulenta afdeling Nijmegen. De gasten, de leden van Succulenta met hun introducees, werden rond acht uur ontvangen met een kopje koffie en een gebakje.

In haar openingstoespraak gaf de voorzitter een zeer interessant overzicht van onze vijftigjarige geschiedenis en noemde de rol van enige markante personen.

Zij verwelkomde dhr. Masman, de voorzitter van Succulenta die ons feest ook bijwoonde. Verder stond zij stil bij het overlijden van twee leden, dhr. Boers die aan het begin van het jaar stierf en mevr. van Hees die overleed kort na de novembervergadering die ze na een lange afwezigheid wegens ziekte weer had bezocht.

Vervolgens werden de heren Toon van Buiningen en Gerard Uil voor hun vele verdiensten tot erelid van de afdeling benoemd. Beiden ontvingen een oorkonde met een prachtige tekening gemaakt door Carla Wolters.

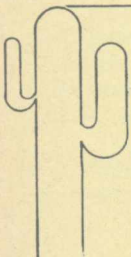
De heer Masman bedankte ons voor de ontvangst en schonk ons een enveloppe met inhoud en een aantal planten.

Vervolgens was er een prachtig opgemaakt en bijzonder geslaagd koud buffet met een drankje waarvoor we dhr. Bleeker, de conciërge van de Tuinbouwschool, veel dank verschuldigd zijn.

Later op de avond gaf dhr. Perenboom nog een bijzonder boeiende terugblik op de geschiedenis van onze afdeling.

De avond werd tegen twaalfen afgesloten. We kunnen terugzien op een zeer geslaagd feest, wat over 50 jaar duidelijk voor herhaling vatbaar is.

F. Brolsma

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10 5973 NR LOTTUM TEL. 04763-1693

**speciale kwekerij voor
hobbyisten & verzamelaars**

Geopend: van dinsdag t/m zaterdag
van 9.00 tot 12.00 en van
13.00 tot 18.00 uur.

Ook verzenden is nu mogelijk!

Regelmatig aanvulling van interessante nieuwigheden. Groot aanbod van zeldzame Braziliaanse soorten.

Permanente tentoonstelling grafische werken van Carla. Een geïllustreerde plantenlijst wordt U toegestuurd na overmaking van f 5,- op giro 2999178.

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkactus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648

LEDENWERFAKTIE

In het kader van het plan "Externe Propaganda" heeft het Bestuur van Succulenta een Ledenwerf-wedstrijd uitgeschreven.

Door deze wedstrijd hoopt het Bestuur de leden te betrekken bij het werven van nieuwe leden voor de vereniging.

Aangezien ons ledental de laatste jaren is gedaald tot ongeveer 2700, was 4000, zal het iedereen duidelijk zijn dat aan deze daling een halt moet worden toegevoerd.

REGLEMENT LEDENWERFAKTIE

1. De aktie start per 1 januari 1987 en loopt tot 1 oktober 1987.
2. De aanmeldingen moeten schriftelijk bij de Ledenadministrateur worden ingediend. Bij voorkeur dient gebruik te worden gemaakt van de aanmeldingsformulieren die in het jan., febr. en maartnummer van Succulenta zullen worden opgenomen.
- 3a. Een aanmelding telt pas wanneer het opgegeven nieuwe lid zijn contributie heeft voldaan.
- 3b. De controle berust bij de Penningmeester.
4. Alleen de aanbrengrers van een nieuw lid die hun naam en adres duidelijk op het aanmeldingsformulier hebben ingevuld kunnen meedoen aan de wedstrijd.
5. Winnaar is zij/hij die tijdens de periode van 1 jan. tot 1 okt. 1987, de meeste nieuwe leden aanmeldt. Indien meerdere mensen eenzelfde aantal leden hebben aangemeld beslist het lot.
6. De 1e, 2e en 3e prijswinnaar worden op de algemene vergadering van 7 november 1987 bekend gemaakt. Zij ontvangen tevens schriftelijk bericht.
7. Door deel te nemen aan de wedstrijd geeft men te kennen akkoord te gaan met het wedstrijdreglement.
8. De prijzen die door Succulenta beschikbaar worden gesteld zullen in een volgend nummer bekend worden gemaakt.

W. Alsemgeest

AANMELDINGSFORMULIER NIEUW LID

Nieuw lid :

straat :

postcode en woonplaats:

Aangemeld door :

straat :

postcode en woonplaats :

..... handtekening aanmelder.

RUILEN ZONDER HUILEN 1987

Daar gaan we weer, beste succulentenvriendinnen en -vrienden. Laten we met vele liefhebbers van 1987 een goed ruiljaar maken. Ruilen zonder Huilen wil daaraan graag meewerken.

Middels een ruillijst, die door ons wordt klaargemaakt en aan de **ruilers** wordt toegestuurd, hopen we de meer gevorderde liefhebbers van dienst te zijn. Die hebben immers vaak de mooiste dingen om te ruilen, maar weten meestal niet wie er elders in de vereniging interesse voor heeft. Het leggen van zulke contacten om te ruilen, dát is precies de bedoeling van de ruillijst.

Maar we gaan ook voor de **beginners** weer aan de slag. Gaarne ontvangen we van iedereen overvloedige zaailingen om die onder de deelnemende beginners te kunnen verdelen. Zo raakt de zaaierende liefhebber (en wie zaait er nu eigenlijk niet??) zijn overvloedige plantjes op een heel zinvolle manier kwijt - de beginners varen er wel bij!

Wat moet u doen om aan RzH '87 deel te nemen?

1. **Beginners** maken f 5,- over op gironummer 3960475 ten name van RzH, Griftweg 15, De Klomp. Wilt u hierbij vermelden "Beginners RzH '87"? Beginners uit België gireren Bfrs 100,-. Mocht u voor de instandhouding van RzH iets meer willen gireren, dan wordt dat in dank ontvangen. En natuurlijk kunt u het geld ook in een enveloppe opsturen aan de Hr. Leusink (zie adres onderaan dit stukje). Iemand kan niet meer dan 3 jaar meedoen als beginner, maar daarna is het ook veel leuker om als ruiler mee te doen. Een beginner, die dit jaar begint te zaaien - en kijk eens wat een keus ons Clichéfonds biedt! - heeft over drie jaar heus wel leuke dingen om te ruilen.
Als beginner ontvangt u in de loop van het eerste halfjaar een beginnerspakket met een zeer gevarieerd aantal plantjes. Wordt u niet direct boos als het pakje niet in maart bij u is gearriveerd. Wij moeten in onze vrije tijd meer dan 100 van zulke pakjes maken. 't Kan dus wel eens even duren, maar het komt wel.
2. **Ruilers** gireren f 2,50 op gironummer 3960475 ten name van RzH, Griftweg 15, De Klomp. Daarnaast sturen ze de volgende gegevens aan ons op voor de ruillijst:
 - Naam, adres, telefoon- en gironummer.
 - Welke planten biedt u te ruilen aan?
 - Welke planten vraagt u?
 - Welke drie planten vormen voor u speciale wensen? RzH hoopt namelijk één daarvan te kunnen vervullen!
 - Stelt u overvloedige planten beschikbaar om onder beginners te verdelen?

Alle gegevens en de verschuldigde bijdrage ontvangen wij graag vóór 1 april a.s.

Doet u allemaal mee? Vooral de groep van de ruilers kan groter worden. Geeft u zich ook eens op? Probeer het (nog) eens een keer!

Tot slot een verzoek aan iedereen, die planten aan RzH wil geven voor verdeling: Wilt u die, zodra u ze kwijt wil, zonder pot en aarde en bij vorstvrij weer aan de heer Leusink opsturen (adres onderaan dit stukje)? De onkosten worden vergoed. U kunt de planten ook bij de heer Leusink brengen, maar bel eerst even voor de zekerheid. Laten we er met elkaar een goed ruiljaar van maken.

Contactadres: H. Leusink, Griftweg 15, De Klomp, post Ede. Tel.: 08387-1794.
Giro: 3960475 t.n.z. RzH.

De medewerkers van RzH

ALGEMENE WERKGROEP

Verslag van de bijeenkomst van de Algemene Werkgroep op 27 december bij dhr. P. Melis. Hr. Zonneveld: Kruisingen bij Echeveria

Doel van het kruisen: Onderzoek welke eigenschappen domineren, bijv. kleur en vorm van bladeren en bloemen.

Hr. Bregman: Cactuszaden.

Behandeld wordt de ontogenie, het ontstaan van de zaden. Daarna volgt een uiteenzetting

over de morfologie, waarbij o.a. de vorm van het zaad in verband wordt gebracht met de verspreiding. Tenslotte wordt stilgestaan bij de taxonomie, zaadkenmerken en vorm van het embryo zijn goed bruikbaar voor de systematiek.

Hr. Melis: Weingartia - Sulcorebutia.

Ter discussie wordt gesteld of "torotorensis een Weingartia of een Sulcorebutia is. Hierbij wordt o.a. habitus, standplaats en zaadkenmerken als criteria worden gebruikt.

Hr. van Boxtel: Lobivia famatimensis.

Er wordt een overzicht gegeven van misvattingen die voortkwamen uit zeer summiere beschrijvingen van Schumann en Spegazzini. Volgens de huidige inzichten zijn Lobivia famatimensis en Reicheocactus pseudoreicheanus identiek. Lobivia famatimensis Backeberg hoort thuis in de densispina-groep.

In principe zullen de thema's voor de volgende bijeenkomsten zijn:

- Copiapoa
- Cereus
- Sulcorebutia

Wilt u ook deelnemen aan de bijeenkomsten van de Algemene Werkgroep? Neem dan contact op met J. Pot, Gagarinstraat 17, 1562 TA Krommenie. Tel. 075-287844.

BIBLIOTHEEK SUCCULENTA

Jaarverslag 1986

Na de uitzonderlijk grote belangstelling voor de bibliotheek in 1985 laat het jaar 1986 een aantal verzendingen zien zoals in de jaren 1980-1984.

Ruim 300 boeken en tijdschriften werden uitgeleend, verdeeld over bijna 120 verzendingen. In 1984 waren dit 210 boeken en in 1985 ongeveer 530 boeken bij 90 resp. 143 keer uitlenen. Zestig leden maakten gebruik, van de bibliotheek waarvan dertig voor de eerste maal.

Evenals in de voorgaande jaren werden de boeken en tijdschriften regelmatig in Strijen afgehaald en werden boeken meegenomen naar de verschillende vergaderingen.

Verder werden bijna 300 fotocopies uit 40 verschillende boeken en tijdschriften verstuurd waardoor op portokosten kon worden bespaard.

Ook dit jaar zijn weer enige nieuwe boeken aangekocht en zijn de tijdschriften bijgehouden. Aan het einde van dit jaar werd de catalogus herzien. Deze catalogus zal aan het begin van 1987 beschikbaar komen.

Strijen, 6 januari 1987

De bibliothecaris, J.C.A. Magnin

DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

hobbybenodigdheden
boeken

Deze dagen verschijnt onze geheel nieuwe catalogus **ANTIQUARISCHE LITERATUR KAKTEEN/SUKKULENTEN, LISTE 13.**

Het is de omvangrijkste aanbieding aangaande oude, bijzondere en zeldzame boeken, tijdschriften en grafieken, (kopergravures, houtsnijwerk, steenindrukken) die wij tot heden konden aanbieden. Vele honderden boeken; talrijke complete jaargangen en zeldzame tijdschriften over cactussen en andere succulenten.

Verder waardevolle en beeldschone originele grafieken. Dit alles wacht op U!!!

Onze catalogus **ANTIQUARISCHE LITERATUR KAKTEEN/SUKKULENTEN LISTE 13** en onze actuele boekencatalogus nieuwe literatuur **HOBBYBIBLIOTHEK '86**, krijgt U op aanvraag natuurlijk kosteloos!!!

Verder leverbaar een bijzondere uitgave: **ZAAIEN 1987**, met de nieuwste aanbiedingen voor het zaaien van cactussen en andere succulenten.

JÖRG Köpper

Lockfinke 7

D 5600 Wuppertal 1

W-Duitsland

ALGEMENE VERGADERING VOORJAAR 1987

De afdeling Nijmegen die in 1986 vijftig jaar bestond, organiseert dit jaar de Algemene Vergadering op zaterdag 11 april 1987 in café-restaurant "Het Witte Huis", Pastoor van Laakstraat 54, 6663 CB Lent bij Nijmegen.

Het restaurant bevindt zich aan de snelweg tussen Arnhem en Nijmegen, zie het bijgevoegde kaartje. Er is een ruime parkeergelegenheid.

Leden die per trein komen en gebruik willen maken van vervoer aangeboden door de afd. Nijmegen worden verzocht contact op te nemen met: Foppe Brolsma, Hegdambroek 17-26, 6546 VX Nijmegen. Tel. 080-782027.

Het programma is als volgt

09.45-10.15: Ontvangst in de zaal van Café-Restaurant "Het Witte Huis".

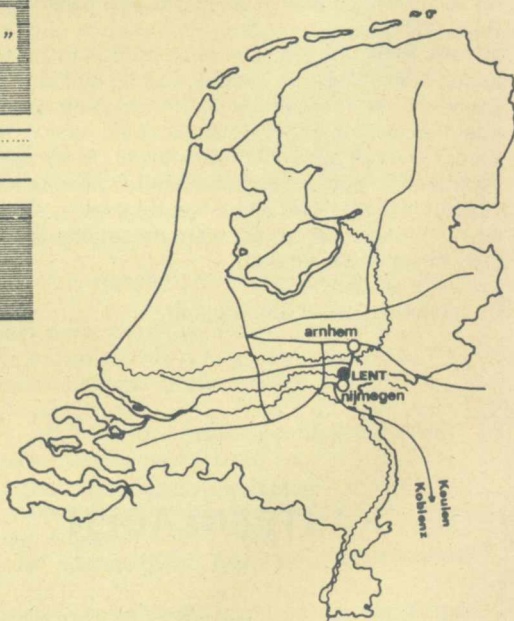
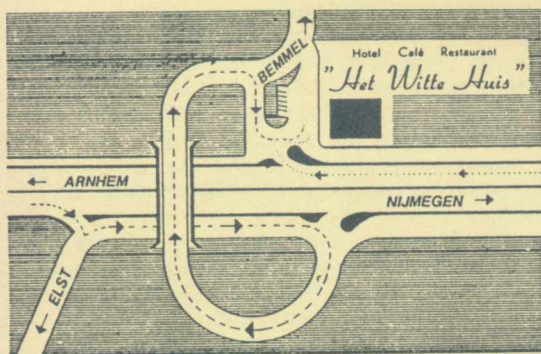
10.15-12.30: Excursie met eigen auto's naar Cactuskwekerij van Kempen en naar het Tuinbouwkundig proefstation Lent.

12.30-13.30: Lunch.

13.45-15.45: Algemene Vergadering.

De kosten van de lunch bedragen f 12,50 per persoon. Indien u van deze lunch gebruik wenst te maken dient u dit bedrag zo spoedig mogelijk over te maken op gironummer 1914156 t.n.v. Succulenta Nijmegen, Boxmeer.

F. Brolsma

aan: De Ereleden van Succulenta.

De Leden van Verdienste van Succulenta.

De Leden van Bestuur van Succulenta.

De Vertegenwoordigers van de Instellingen van Succulenta.

De Vertegenwoordigers van de Afdelingen van Succulenta.

De Leden van Succulenta.

Geachte Mevrouw/Mijnheer,

Bij deze nodig ik u uit om de Algemene Vergadering op zaterdag 11 april 1987 in "het Witte Huis" te Lent bij te wonen.

De Vergadering begint om 13.45 uur. Zie ook het programma dat de afdeling Nijmegen u deze dag aanbiedt.

AGENDA

1. Opening van de Algemene Vergadering.
2. Notulen van de Algemene Vergadering van 1 november 1986.
3. Mededelingen en binnengekomen stukken.
4. Jaarverslag van de secretaris.
5. Financieel verslag 1986 en verslag van de kascommissie en verkiezing nieuwe kascommissie.
6. Nieuwe Bestuursleden.
Aftredend en herkiesbaar is P. Melis.
Aftredend en niet herkiesbaar is F. van Leeuwen.
7. Jaarverslagen van de Instellingen.
8. Rondvraag.
9. Vaststelling datum volgende Algemene Vergadering en sluiting.

P. Melis, secretaris

NOTULEN ALGEMENE VERGADERING, 1 november 1986

1. **Opening.**

De voorzitter opent de Algemene Vergadering om 11.00 uur.

2. **Notulen van de Ledenraadsverg. van 15 mrt. 1986.**

De vertegenwoordigers van de afdelingen Hoeksche-waard, West-Brabant en de redactie zijn per abuis als niet aanwezig gemeld.

De Notulen worden zonder verdere op- of aanmerkingen goedgekeurd.

Notulen van de Algemene Vergadering van 3 mei 1986.

De Notulen worden zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.

3. **Mededelingen en binnengekomen stukken.**

Er zijn geen binnengekomen stukken.

De voorzitter deelt mede dat de nieuwe Statuten notarieel zijn vastgesteld. Op advies van de notaris zal er overleg plaatsvinden om de Statuten nog verder te wijzigen.

4. **Begroting 1987.**

De hoge rente wordt verklaard door het bedrag van f 130.000,- dat aan het begin van 1986 uitstond tegen 6% rente. Momenteel is de rente 5,4%.

De begroting wordt onder dankzegging aan de penningmeester goedgekeurd.

5. **Openstaande vragen.**

De voorzitter licht nogmaals de status van het Buiningfonds toe. Propagandaplan. Bij de afdelingen bestaat er behoefte aan een adressenlijst van de leden in de regio van de afdeling. Deze lijst kan bij F. van Leeuwen worden aangevraagd.

De afdelingen moeten nauwer samenwerken, het Bestuur kan dit stimuleren.

Er moeten niet alleen nieuwe leden worden aangeworven maar ook moet al het mogelijke worden gedaan om de bestaande leden te behouden. Voorgesteld wordt om gezamenlijk met andere verenigingen een affiche te laten drukken. De affiche moet wel kleurecht zijn. Het Bestuur zal deze mogelijkheid onderzoeken.

Het propagandaplan wordt na een geanimeerde discussie goedgekeurd. De strooifolder is grotendeels onder de aanwezige afdelingsvertegenwoordigers verdeeld.

Helaas is verzuimd om op de strooifolder het lidmaatschapsgeld in Belgische Franken te vermelden.

Kalender. De vraag blijkt dermate groot dat de kalender tijdens de vergadering wordt uitverkocht.

6. **Extra agendapunt.**

Tijdens de Vergadering wordt door de aanwezigen het verzoek ingediend om dhr. A. de Graaf te benoemen tot Erelid van Succulenta. Het verzoek voldoet aan de eisen zoals gesteld in het Huishoudelijk Reglement.

Na zich hierover te hebben beraad, besluit het Bestuur om een positief advies uit te brengen.

De Algemene Vergadering benoemt hierop onder luid applaus dhr. A. de Graaf tot Erelid van Succulenta.

7. Rondvraag.

Dhr. Jamin vraagt wat de status is aangaande de "Buiningdia's".

De Voorzitter antwoordt dat deze nog steeds niet voor ieder lid van Succulenta toegankelijk zijn. Ze zullen echter op korte termijn in de Diatheek worden opgenomen.

Dhr van Veen meldt dat de activiteiten die o.a. zijn afdeling ontplooit op het gebied van zaden, niet moeten worden gezien als concurrentie van het Clichéfonds maar als een aanvulling daarop.

Dhr. van Tuyn vindt dat de accommodatie in de Reehorst tegenvalt, speciaal de lunch en de parkeergelegenheid is slecht geregeld.

De Voorzitter antwoordt dat reeds wordt uitgekeken naar andere mogelijkheden.

Dhr. de Jonge vraagt of voor het drukken van de folder op meerdere plaatsen de prijs is opgevraagd.

De Voorzitter antwoordt bevestigend.

De afdeling Fryslan biedt aan om de Algemene Vergadering van mei 1988 te organiseren. Dit voorstel wordt door de Voorzitter in dank aanvaard.

8. Datum volgende Vergadering.

De volgende Algemene Vergadering zal worden gehouden in mei. Over de juiste datum moet nog worden overlegd met de afd. Nijmegen.

De Algemene Vergadering in het najaar zal worden gehouden op zaterdag 7 november 1987.

P. Melis, secretaris

In Engeland is onlangs een **Haworthia-vereniging** opgericht. Liefhebbers uit o.a. Frankrijk, Italië, Japan, U.S.A. en Nederland hebben zich al bij deze vereniging aangesloten. Regelmatig versturen zij een "Nieuwsbrief" waarvan reeds 13 pagina's zijn uitgekomen.

Het adres van deze vereniging is: Allan Akers, Wades Barn Cottage, Buckden, Near Skipton, North Yorkshire BD 23 5 JA England.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Allan Akers. Voor nadere informatie kunt U ook terecht bij Cok. Grootsholten, Vijverberglaan 5, 2675 LC Honselersdijk, tel. 01740-27795.

PERSONALIA

Afd. Nijmegen : Secretaris: Riet Maessen-Claessen, Wezenhof 1232, 6536 EZ Nijmegen. Tel. 080-440425

Afd. Hòeksche Waard: Secretaris: Mevr. J. Hoogvliet, M. Oosteromstraat 7, 3262 GH Oud-Beijerland.

Voorzitter: J.C.A. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen.

Afd. IJsselstreek : Secretaris: W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108, 7391 XM Twello. Tel. 05712-72841.

VULKAN® LAVA

zand/korrel

Het ideale SUBSTRAAT voor cactuskweek
Zowel grijze als rode lava in zakken van 10/20 kg

Inlichtingen:
Rook Krimpen bv
Postbus 9, 2920 AA
Krimpen a/d IJssel
tel. 01807 - 13044

rook krimpen

CLICHÉFONDS

Veel soorten uit de zaadlijst in het decembernummer van Succulenta zijn inmiddels uitverkocht. Van een aantal soorten is nog voldoende voorraad om de verwachting te rechtvaardigen, dat U hiervan in februari nog kunt bestellen. Alle hieronder vermelde soorten kunt U bestellen à f 0,60 per portie. Ook kunt U al deze soorten bestellen voor f 2,40 per vijf porties. U kunt voor uw bestelling gebruik maken van het bestelformulier uit het decembernummer of de gewenste nummers en aantallen vermelden op een briefje en dat ons sturen.

Denkt U aan f 1,- porto bij bestellingen beneden f 25,-!

U ontvang uw bestelling na ontvangst van het verschuldigde bedrag.

Geeft U vooral voldoende vervangnummers op, omdat van sommige soorten niet erg veel voorraad meer zal zijn.

Van de volgende soorten kunt U zaden bestellen:

ACC 01; ACR 01; AST 11, 12, 14 t/m 16; BLO 01 t/m 04; BRI 01; BUI 01; CAC 01 (alleen porties van f 2,40 of 1000 zaden voor f 7,50); CER 01, 02; CLE 01 t/m 07; COE 01, 02; COY 02 t/m 07; DIC 03, 05 t/m 08, 10, 11; DOLL 01, 02, 04, 05; ECA 01; ECC 01 t/m 13, 17, 23 t/m 26, 31, 33, 38, 39, 41, 45, 47, 49 t/m 51; ECF 01, 03; ECM 01, 02; ECN 02; EPP 01; ERC 01 t/m 03; ESC 04, 08, 13; FER 02 t/m 05, 10, 17; FRA 01, 04; GLA 02; GYM 01, 02, 23, 31, 32, 36 t/m 38, 40; KRA 01 t/m 05; MAA 01, 04, 05; MAL 01 t/m 13, 15 t/m 24, 27, 31, 33, 35 t/m 40, 42, 44 t/m 46, 48, 49, 53 t/m 59, 61 t/m 63, 66, 68 t/m 72, 74, 77, 78, 79, 82 t/m 84, 86 t/m 92, 94, 95, 97 t/m 102, 104 t/m 111, 113 t/m 122; MAM 01; MEL 01 t/m 05, 07, 08, 10, 12, 15 t/m 29, 31 t/m 45; MYR 01; NCH 01, 14 t/m 18; NEG 01; NEL 01; NEP 01, 02, 07; NOT 14 t/m 18, 20; OPU 02 t/m 04; PAR 01 t/m 22; PIL 02; PSL 08; PYR 03; REB 01 t/m 09, 11, 14, 16, 17, 20, 22 t/m 30, 34; SET 01; STO 01; SUI 01, 02; SUL 02 t/m 15, 17 t/m 19; THE 01, 02, 05; TRI 01, 02; ZYG 01; AL 01, 02; AN 02, 03, 05; AR 03 t/m 05; BO 01; DE 01; DU 01; EU 01; FA 01; FE 01, 02; FR 01; GA 01, 02; LI 04, 05, 12 t/m 20, 23; MA 01; ME 01; OS 01; PS 01; SO 01, 02; TA 01; TR 01, 03.

Op dit moment is nog niet bekend hoeveel zaden er nog resteren van de in het januarinummer gepubliceerde Thelocactussen THE 11 t/m 17. U kunt deze ook bestellen maar moet rekening houden met de mogelijkheid dat ze uitverkocht zijn.

Kijkt U voor verdere gegevens in de zaadlijst in het decembernummer.

Namens het Clichéfonds,

J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

BLOEMEN- EN PLANTENTUIN

FAM. VAN DONKELAAR

LAANTJE 1 WERKENDAM TEL. 01835-1430

Onze NIEUWE cactussen- en vetplanten showkas is klaar. Altijd vrij toegankelijk!!!

De zaadlijst 1987, met grote voorraad aan cactussen, vetplanten en andere bijzondere planten is ook klaar.

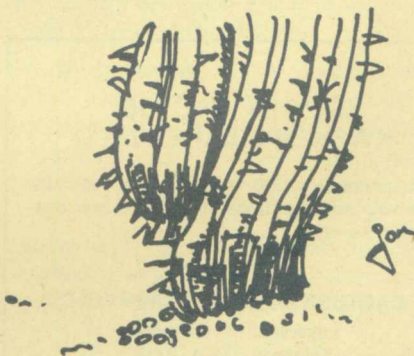
SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN

Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND

200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
Telephone Bedford (0234) 58970

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het maart-nummer moeten vóór 15 februari bij de heer **Fr. van Leeuwen**, Postbus 2706, 5902 MA Venlo zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Te koop: zaden van *Euphorbia bupleurifolia*; - *obesa*; - *meloformis*. 2-jarige planten van *Euphorbia obesa*; - *meloformis*. P.C. Dirven, Frans Halsstraat 22, 4715 BX Rucphen, tel. 01654-1675.

Ik ben deze zomer i.v.m. stage 3 mnd. in Californië. In oktober wil ik een reis maken van 1 maand om cactussen in te natuur te kunnen zien. Wie kan mij inlichtingen verschaffen over de te volgen route en het raadplegen van de lektuur? Informatie is altijd welkom bij: Filip de Wilde, Isschot 22, B 2460 Kasterlee-België.

BEZOEK CACTUS- KWEKERIJ LAKERVELD

met ongeveer 2000 verschillende soorten, w.o. vele zeldzaamheden tegen een zeer aantrekkelijke prijs.

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD

Lakerveld 89, Lexmond
Telefoon 03474 - 1718

GEOPEND: op zaterdag van 8-18 uur. Ma t/m vr. alleen na tel. afspraak.

Gevraagd: G. Schwantes, Flowering Stones and Midday Flowers, Londen 1957. Aanb.: van Oeveren, Moeflonlaan 30, B 1900 Overijse-België.

Aangeboden: Succulenta 1968-jan; 1969 jan-feb-mei-sept; 1970-sept; 1979-juli-dec; 1980-jan-apr; 1973 compleet op okt. na. GE-VRAAGD: Succulenta 1959-jan; 1960-dec; 1961-mrt; 1967-jan-feb-mrt-apr-mei-aug; 1981 alle nummers beh. mei en nov. Liefst ruilen! M. Aartsma-van Drongelen, Rooseveltlaan 21, 2215 NW Voorhout, tel. 02522-12699.

Te koop aangeboden: Succulenta 1958 t/m 1986 in één koop f 580,-; Krainz 4 delen f 600,-; Verbeek en Wolthuys Mostruositeiten f 3,-; Buxbaum Kakteenpflege f 20,-; Schelle Kakteen 1926 f 25,-; Praktisch cactusboek Bommeljé f 25,-; Alwin Berger Kakteen ± 1925 f 15,-; Edger en Lamb cactussen en vetplanten f 20,-; Subik en van Kerpel Bloeiende cactussen f 15,-; Franse uitgave Fournier (Frans) f 7,50; Elly Petersen 1928 f 15,-; Werner Rauh schone kakteen und andere succ. f 20,-. Inlichtingen bij de heer Hellendoorn, Zonnege 13-04, 6903 GE Zevenaar, Tel. 08360-27050.

karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN i.R. (Rommelshausen)
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

AANVULLING PLANTENLIJST 1986/87

	DM	DM
Borzicactus aurivillus crist. gepfr.	7,-	9,-
Gymnocalycium gibbosum	8,-	14,-
Lobivia cinnabarina	3,-	4,-
echinata	3,-	5,-
lateritia v. borealis	3,-	4,-
maximiliana	4,-	-
minuta	3,-	5,-
wessneriana	3,-	5,-
Haworthia papillosa	4,-	7,-
Agave victoriae-reginae	6,-	25,-
horrida	25,-	-
Aloe somaliensis	7,-	-

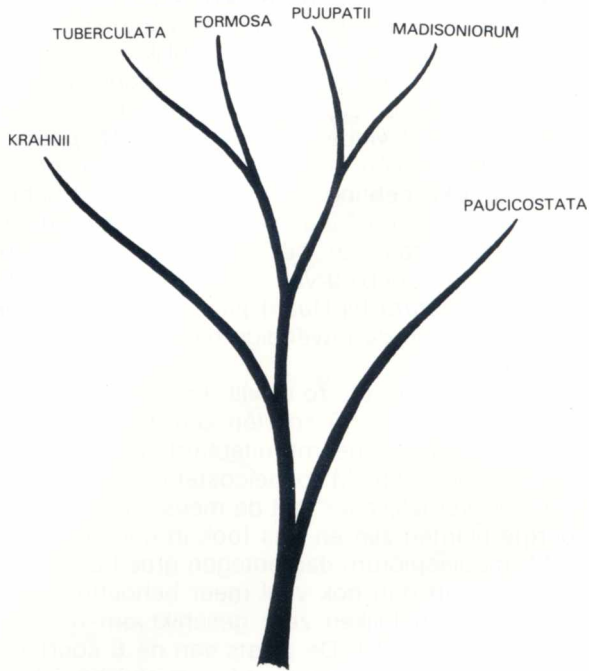

Fig. 5: Stamboom van de paucicostata-groep die de onderlinge verwantschappen van de 6 soorten aangeeft.

Plantelichaam grijsgroen (behalve *M. tuberculata*), bolvormig tot kort-zuilvormig, meestal spruitend aan de basis. Ribben in knobbels opgelost (in geringe mate bij *M. formosa* en *M. madisoniorum*).

Bedoornig: in het algemeen weinig dorens per areool: middendorens 0-4, randdorens 0-15.

Bloem rood, bloembuis relatief lang en slank, meestal behaard; nektarkamer open (behalve bij *M. paucicostata*).

Zaad dofzwart tot bruin, even breed of breder dan hoog, meer of minder mutsvormig; dorsaal weinig tot zeer sterk verbreed, ventraal niet tot zeer sterk verbreed. Zaadoppervlak zonder groeven of bulten. Cuticula sterk geplooid tot nagenoeg vlak. Hilumweefsel sterk gereduceerd: ter plaatse van funiculus en mikropyle zijn grote gaten te zien; deze gaten zijn soms verenigd tot één groot gat zodat aan de onderkant van het zaad een grote holte ontstaat.

M. krahonii is beter bekend onder de naam *M. calliantha*. Deze plant moet echter om prioriteitsredenen *M. krahonii* heten. De plant die wij kennen onder de naam *M. madisoniorum* var. *pujupatii* moet volgens ons tot aparte soort verheven worden op grond van een aantal duidelijke verschillen in habitus en bloemkenmerken en vooral in zaadstructuur. Deze nieuwe combinatie zal binnenkort gepubliceerd worden.

De 4 "soorten" *M. paucicostata*, *M. caespitosa*, *M. huaricensis* en *M. senilis* zijn op grond van het zaad niet te onderscheiden. Bij gebrek aan voldoende andere gegevens beschouwen wij deze 4 namen voorlopig als één soort (*M. paucicostata*).

M. mamillaris Knize n.n. (KK 1638) staat qua zaadstructuur zeer dicht bij *M. krahonii*. Het uiterlijk van de plant doet echter meer denken aan een vorm van *M. paucicostata*. Mogelijk is deze plant een overgangsvorm tussen *M. paucicostata* en *M. krahonii*.

Verwantschappen binnen de paucicostata-groep

De soorten van de paucicostata-groep zijn nauw aan elkaar verwant. Zaad- en bloemkenmerken maken het zeer waarschijnlijk dat de soorten zoals we die nu kennen, uit één gemeenschappelijke voorouder zijn voortgekomen. Het feit dat we de meest oorspronkelijke kenmerken in het zuidelijk deel van het verspreidingsgebied vinden (bij de soort *M. paucicostata* in de buurt van Huari, dept. Ancash) doet vermoeden dat in het verleden deze planten zich in noordelijke richting via het Marañon-dal hebben verspreid. *M. paucicostata* heeft b.v. een zaadtype en bloembouw die het dichtst bij de overige Matucana's staat, in het bijzonder bij de soorten van de **intertexta**-groep, die in het gebied van de Rio Crisnejas voorkomen. Gaande van zuid (*M. paucicostata* bij Huari) naar noord (*M. madisoniorum* bij Bagua) zien we het zaad en de inwendige bloembouw geleidelijk veranderen.

Ook de behoefte aan warmte (of, zo u wilt, koude-resistentie) wijst op een nauwe verwantschap tussen de 6 soorten van de paucicostata-groep. De hoogte van de groeiplaatsen neemt uiteraard af als men een rivier in stroomafwaartse richting volgt. *M. paucicostata* groeit op een hoogte van 2500 meter of meer, vergelijkbaar met de meeste overige Matucana's, die echte hooggebergte-planten zijn en dus (ook in cultuur) wel wat kou kunnen verdragen. *M. madisoniorum* daarentegen groeit op slechts 400 meter boven zeeniveau en heeft dan ook veel meer behoefte aan warmte.

Zaad- en bloemkenmerken blijken zeer geschikt om onderlinge verwantschappen vast te stellen (fig. 5). De plaats van de 6 soorten in de afstamming komt overeen met een verspreiding in noordelijke richting. *M. krahni* vormt hierop de enige uitzondering. Deze soort staat qua zaadstructuur en bloembouw het dichtst bij *M. paucicostata* maar groeit ca. 300 km noordelijker hiervan bij Balsas, dus zelfs een heel stuk noordelijker dan *M. tuberculata* en ook op grotere hoogte dan *M. formosa* en *M. tuberculata*. Mogelijk is deze groeiplaats een restant van een vroeger veel groter verspreidingsgebied, of heeft *M. krahni* een meer oostelijk gelegen verspreidingsroute op grotere hoogte gevolgd.

Wij delen Ritters mening niet als zou *M. oreodoxa* nauw verwant zijn aan *M. madisoniorum*. De zaden van beide soorten zijn volkomen verschillend. Bovendien groeien ze wel erg ver van elkaar vandaan (ca. 500 km).

(Wordt vervolgd)

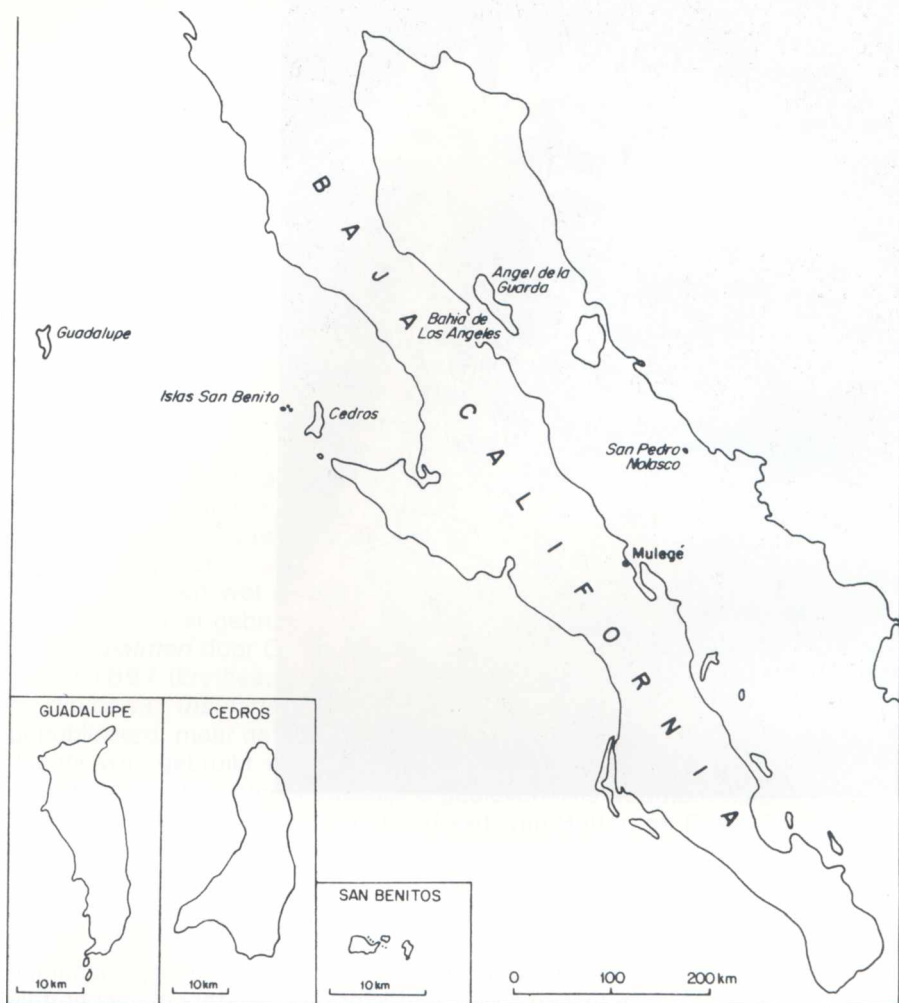
Corr.adres: Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

*
* * *

Enkele Nedercalifornische gehaaktdoornigen nogmaals beschouwd

BERT JONKERS

Na de artikelenreeks over de haaktdoornige *Mammillaria's* van Baja California en de publikatie van de serie Megastigmatae wil ik gaarne reageren op hetgeen over een deel van deze plantengroep is geschreven. In de literatuur komen we bij een aantal van deze *Mammillaria*-soorten namelijk nogal eens onduidelijkheden of onjuistheden tegen.

Kaartje van Baja California met geografische namen genoemd in de tekst (gedeeltelijk naar Moran en Lindsay, 1949; met dank aan Ruud van Aarle).

De verwarring over de identiteit en het voorkomen van *M. goodridgei*¹ is hiervan een voorbeeld. Voor deze reeds in 1846 door J. Goodridge verzamelde soort werd als typevindplaats Isla Cedros opgegeven (zie kaartje). Van het originele materiaal zijn geen gegevens van bloemen en vruchten bekend. In 1889 werd door E. Palmer, destijds werkzaam op het Departement van Landbouw in de Verenigde Staten, op de nabijgelegen Islas San Benito een *Mammillaria* verzameld die als *M. goodridgei* werd gedetermineerd (zie Lindsay, 1950). Deze plant werd later echter het type van *M. neopalmeri*. Rose verzamelde in 1911 op Cedros planten die hij hield voor *M. goodridgei*. In 'The Cactaceae' (Britton en Rose, 1923) wordt voorts het nabije vasteland als groeigebied opgegeven. De in dit werk afgebeelde plant werd verzameld bij Mulegé, aan de oostkust van het schiereiland. Hun soortbegrip werd door Gates kennelijk nogal ruim bevonden, want deze auteur beschreef de vastelandvormen als *Neomammillaria hutchisoniana*². Het areaal van *M. goodridgei* leek hiermee weer teruggedrongen tot het eiland Cedros. Craig (1945) geeft als verspreidingsgebied Cedros, 'andere eilanden' en - wederom - het aangrenzende vasteland op. De door hem afgebeelde plant

M. angelensis Craig

Foto van de schrijver

werd in 1942 door Lindsay op het eiland Guadalupe verzameld (zie kaartje). Lindsay is zelf niet zo zeker van de juistheid van deze determinatie; in een verslag van een later bezoek aan dit eiland lezen we dat op Guadalupe slechts twee soorten cactussen groeien, nl. *Opuntia prolifera* in het centrale en noordelijke deel en in het zuiden een niet spruitende *Mammillaria*, waarvan wordt gezegd: "geïdentificeerd als *M. goodridgei* (...) maar verschilt in verscheidene opzichten" (Moran en Lindsay, 1950). Welke verschillen dit zijn wordt helaas niet uit de doeken gedaan.

Uit het voorgaande valt op te maken dat men niet zo goed weet waar de soort, behalve op Cedros groeit, hetgeen voor een deel terug te voeren is op de gebrekkige definitie van deze soort. Om de ware identiteit van *M. goodridgei* vast te stellen zou de meest logische stap zijn om toptype-materiaal³⁾ te verzamelen en de oorspronkelijke beschrijving aan te vullen. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk op welk materiaal zowel Britton en Rose als ook Craig hun bloembeschrijving gebaseerd hebben.

Door Lindsay en Dawson zijn dergelijke ontbrekende details echter reeds gegeven (zie Hunt, 1970 en 1984). Het blijkt nu dat op Cedros twee *Mammillaria*-species groeien⁴, waarvan het groeigebied bij de noordpunt van het eiland ligt; de groeiplaatsen zijn echter goed gescheiden. Bij de ene soort vertonen de bloemen groene stempels (*M. goodridgei* sensu Craig), bij de andere zijn ze dieprood (var. *rectispina* Dawson). De verschillend gekleurde stempels suggereren dat ze niet nauw verwant zijn⁵. Ondanks de naam van de laatste komen gehaakte doorns ook bij deze vorm voor. Aangezien het holotype van de var. *goodridgei* niet bewaard is gebleven (Hunt, 1984)

valt niet meer na te gaan welke van de twee Scheers plant voorstelt. Gezien dit feit lijkt het dan ook beter de naam *M. goodridgei* te laten vallen. De planten op Cedros waarvan de bloemen groene stempels hebben kunnen het best *M. hutchisoniana* genoemd worden. Waartoe de vorm met roodstempelige bloemen gerekend moet worden is nog niet duidelijk (Hunt, op. cit.). Een ander - schijnbaar - probleem betreft het verspreidingsgebied van *M. neopalmeri*. Britton en Rose geven als groeiplaatsen "San Benito eilanden en mogelijk Guadalupe". Craig beeldt zelfs een exemplaar - dat onmiskenbaar tot *M. neopalmeri* behoort - van Guadalupe af. Nu weten we van Moran en Lindsay (1950, zie hierboven) dat deze soort niet op dit eiland voorkomt, maar uitsluitend op de Islas San Benito (Lindsay, 1950). Volgens laatstgenoemde schrijver groeit de plant op alle drie eilanden, maar het meest uitbundig op het middelste eilandje. Zijn indrukwekkende groeiplaatsfoto's, die door Backeberg (1961) gereproduceerd zijn, geven een goede indruk van de plant in zijn habitat. Lindsay acht de verkeerde groeiplaatsopgave van Craig te wijten aan het feit dat toentertijd de planten door vissers werden verzameld, die geen nauwkeurige 'boekhouding' bijhielden waar ze hun planten hadden gevonden.

Het is misschien wel aardig hier even stil te staan bij de wijze waarop de soort aan de hier gebruikte naam is gekomen. Na oorspronkelijk in 1892 als *Cactus palmeri* door Coulter beschreven te zijn werd de plant door Brandegee in 1897 (Erythea, vol. 5, p. 115) nogmaals beschreven als *Mammillaria dioica* var. *insularis*. Zij merkte op dat het taxon reeds als *C. palmeri* was gepubliceerd, maar dat de combinatie *Mammillaria palmeri* al in 1846 door Jacobi was gebruikt voor een geheel andere plant, waarvan de identiteit overigens tot op heden onduidelijk is gebleven. Als *Neomammillaria palmeri* vinden we de soort in het standaardwerk van Britton en Rose. Tien jaar na het verschijnen van deze publikatie werd *C. palmeri* in 1933 door Bödeker in het geslacht *Mammillaria* geplaatst, waardoor echter een homoniem⁶ werd gecreëerd. Craig (1945) maakte tenslotte een eind aan de taxonomische zwerftocht door het voorvoegsel *neo* aan de soort aanduiding toe te voegen. Indien men de plant als variëteit van *M. dioica* wil zien dan is de korrekte naam niet *M. dioica* var. *neopalmeri*, zoals door Neutelings (Succulenta, 1986, jrg. 65, p. 119) is voorgesteld, maar dient men de naam van Brandegee, *M. dioica* var. *insularis*, te gebruiken aangezien dit de oudste naam voor dit taxon in deze rang is. (Art 61.1).

Tot slot nog enige opmerkingen over *M. verhaertiana*. Bödeker, die de soort beschreef, vermoedde verwantschap van 'zijn' soort met *M. spinosissima*, maar de haak aan één van de middendoorns en de witte bloemen maken dit niet erg waarschijnlijk. Tegenwoordig weten we echter niet veel beter. Van de typevindplaats is niet meer bekend dan dat die in Mexico ligt. In dit verband is het nogal komisch dat Britton en Rose als verspreidingsgebied opgeven: "Alleen bekend van de typevindplaats".

Dat we menen te weten dat de soort groeit bij Bahia de los Angeles ('Los Angeles Bay') op het vasteland van Neder-Californië is voornamelijk de 'verdiensete' van Craig, die een aldaar door Lindsay verzamelde plant als *M. verhaertiana* determineerde. Hunt (1983) merkt op dat deze plant beter tot *M. angelensis* gerekend kan worden⁷. Inderdaad lijken de afgebeelde planten in 'The Mammillaria Handbook' op p. 160 en p. 165 sterk op elkaar.

Backeberg (1961) betwijfelt eveneens de determinatie van Craig en vindt de plant afgebeeld bij Bödekers beschrijving gelijk aan exemplaren van *M. phi-tauana*, waarbij de oudere naam *M. verhaertiana* prioriteit heeft.

Wie uiteindelijk gelijk heeft zal nooit meer nagegaan kunnen worden; bij het ontbreken van een type en nadere omschrijving van de vindplaats is het vermoeden dat Bödekers plant afkomstig is van Neder-Californië al een uiterste konklusie. Net als *M. goodridgei* kan *M. verhaertiana* als onvolledig bekende soort maar beter worden vergeten.

Noten van de auteur:

- 1 In de oorspronkelijke publikatie (in Salm-Dyck: Cact. Hort. Dyck., 1850) werd Scheer's soortaanduiding *goodrichii* gebruikt. Bij een latere gelegenheid gebruikte Scheer de schrijfwijze *goodridgii*, zo de eerdere naam korrigerend (toegestaan volgens I.C.B.N., Art. 73.1); dit is ook de door Hunt geprefereerde spelling. De uitgang is echter nog onjuist en dient gekorrigeerd te worden (Art. 73.10). De juiste naam is daarom *goodridgei*.
- 2 Craig stelde *M. bullardiana* synoniem aan *M. hutchisoniana*, overigens zonder argumentatie. Volgens Backeberg (1961) verdient de naam *bullardiana* prioriteit omdat deze eerder gepubliceerd zou zijn. De datum van publikatie is voor beide soorten echter gelijk. Indien we het inzicht van Craig delen dienen we de soortnaam *M. hutchisoniana* te gebruiken, aangezien dit de keus was van degene (i.c. Craig) die de soorten het eerst samenvoegde (Art. 75.2).
- 3 Een topotype is een exemplaar van een benoemde plant (dier, fossiel) van de typevindplaats.
- 4 Behorend tot het subgenus *Mammillaria*. *M.* (subgen. *Cochemiea*) *pondii* groeit in het zuidwesten.
- 5 *M. goodridgei* var. *rectispina* is dus niet gewoon een rechtdoornige vorm van var. *goodridgei* zoals Pilbeam (1981) ons wil doen geloven.
- 6 Een homoniem is een gelijke naam voor een andere plant (dier, fossiel).
- 7 De duidelijkheid wordt overigens niet gediend met de door Craig voor *M. angelensis* opgegeven typevindplaats "Angel de la Guardia Island in Los Angeles Bay".

Literatuur:

- Backeberg, C. (1961). Die Cactaceae, vol. 5.
Britton, N.L. & J.N. Rose (1923). The Cactaceae, vol 4.
Craig, R.T. (1945). The Mammillaria Handbook.
Hunt, D.R. (1970). Review of Mammillaria names in current usage. Journ. Mamm. Soc., vol. 10, p. 32.
Hunt, D.R. (1983). A new review of Mammillaria names. Bradleya, vol. 1, p. 108.
Hunt, D.R. (1984). A new review of Mammillaria names. Bradleya, vol 2, pp. 82, 83.
International Code of Botanical Nomenclature (Eds.: E.G. Voss et al., 1983).
Lindsay, G.E. (1950). Palmer's Mammillaria. Desert Plant Life, vol. 22, pp. 41-44.
Moran, R. & G.E. Lindsay (1949). Desert Islands of Baja California. Desert Plant Life, vol. 21, pp. 125-128.
Moran, R. & G.E. Lindsay (1950). Guadalupe Island. Desert Plant Life, vol. 22, pp. 3-9.
Pilbeam, J. (1981). Mammillaria, a collector's guide.

Marshallplein 85, 2286 LJ Rijswijk

*
* *

Cactusliefhebbers in Israël

J. SPIRO

Als één van de weinige leden (of mogelijk als enig lid) van Succulenta, woonachtig in Israël, vroeg ik mij af of het u misschien interesseert, hoe wij hier onze cactussen houden.

Allereerst is er het grote verschil van klimaat en neerslag (in verhouding met Nederland) daar wij hier een Middellandse-Zee klimaat hebben, dat te vergelijken is met dat van ondermeer Zuid-Spanje en Marokko. Toch zijn ook in Israël zelf grote plaatselijke verschillen in klimaat. Op de Hermon bijvoorbeeld (een berg op de noordgrens van de Galan) valt iedere winter sneeuw (die soms maandenlang blijft liggen), terwijl in de zomer in Elath (aan de Rode Zee) het kwik tot $\pm 45^{\circ}\text{C}$ stijgt. Ook de regenval is plaatselijk

heel verschillend, met in het noorden veel meer regen dan in het droge zuiden. De regens vallen in de wintermaanden; in 1986 hadden we niet meer dan de helft van de jaarlijkse (doorsnee) neerslag, wat in die zomer voor de landbouw veel minder bevoeiingswater betekende, m.a.w. veel minder inkomsten van de landbouw.

De uiteenzetting over het klimaat hier heb ik gegeven om u duidelijk te maken, waarom wij zonder dure inrichtingen onze hobby kunnen bedrijven, met de grotere cactussen in de tuin en de kleinere in potten en bakken. Ook de kleinere staan het gehele jaar buiten, maar in de winter onder een afdak als bescherming tegen de regen (als het hier regent, valt 't, letterlijk, met bakken uit de hemel).

't Grootste deel van m'n 40 jaren in Israël bracht ik in het noorden door, waar ik mijn cactussen in de winter moest beschermen tegen de kou (bij uitzondering tot 0°C). Thans woon ik in het zuidelijk deel van het centrum van Israël, waar 's winters de temperatuur tot minimaal 6-7°C daalt; hier zijn geen bijzondere voorzieningen nodig.

Zaaien doe ik vanaf begin maart in een bakje met een hoge rand, waarover ik een stuk doorzichtig plastic leg, dat door een elastiekje wordt vastgehouden. Het bakje zet ik op een plank waar 't genoeg zon krijgt; dagelijks lucht ik 5-10 minuten tot de plantjes groot genoeg zijn om het plastic eraf te laten.

Mijn cactussen in potten en bakken zet ik vanaf begin oktober (vóór de grote regens) onder een dak en ze krijgen dan nog minimaal water; ervaring heeft me geleerd, dat géén van m'n cactussen doodgaat van de kou (die er niet is), maar dat overtollig (regen-)water de opgepotte cactussen doet rotten.

Ik heb een stukje tuin voor gewone planten en struiken, die veel meer water krijgen dan de cactussen, die in een aparte hoek staan. De grond in Nitsanim bevat een groot percentage zand, want onze kibboets is op een zandige heuvel gebouwd. De gewone tuin krijgt 1 x per jaar koemest (we houden zo'n 350 melkkoeien); m'n cactussen in de tuin gaf ik tot nu toe geen mest. Daar de grond zo licht is, heb ik praktisch geen last van wegroten bij deze cactussen, die toch zo gewoon aan de regen blootgesteld zijn, als 't tenminste regenen wil. Zowel de cactussen en vetplanten in potten en bakken als die in de tuin bloeien vanaf maart, met april-mei als hoogtepunt, maar sommige bloeien ook in andere jaargetijden, inclusief de winter.

Cactussen in het wild (verwilderd) vindt men hier eigenlijk maar uit één geslacht: de schijfcactussen (*Opuntia*), die eeuwen geleden ingevoerd werden. Zij werden voornamelijk gebruikt (door Arabische boeren) om kudden (meestal geiten) buiten bewerkte velden te houden. Het opruimen van zo'n rij cactussen (½-2 meter hoog) moest men met een bulldozer doen en moest enige malen herhaald worden. In vroeger jaren (nu zie je ze weinig meer) werden de rijpe vruchten van de *Opuntia* schoongemaakt (ontdaan van alle dorens) en als delicatessen op ijs verkocht.

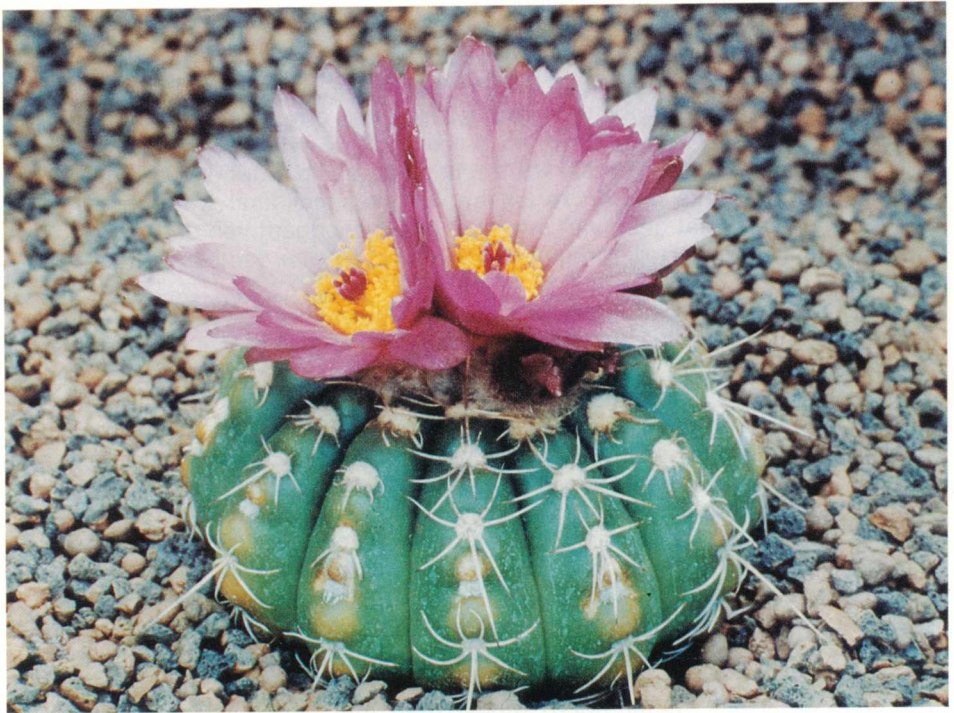
Er bestaat in Israël (in Tel-Aviv) een vereniging van cactusliefhebbers, waar de leden samenkomen voor lezingen, cursussen, verkoop en bezoeken aan interessante tuinen en verzamelingen van cactussen. In het algemeen kan men zeggen dat in de laatste 10-15 jaren er in Israël een groeiende interesse voor kamerplanten, tuinen en - in mindere mate - ook voor cactussen ontstaan is, zoals we die voorheen niet gekend hebben.

Notocactus uebelmannianus Buining

A.B. PULLEN

De afgebeelde plant is 9 cm \emptyset bij een hoogte van 5 cm. Het lichaam is glanzend donkergroen. Er zijn 15 ribben, waarop omhooggerichte knobbels staan. De areolen dragen eerst wat witte wol; later worden ze kaal. Het aantal randdorens per areool bedraagt 6-8. Niet alle randdorens zijn even lang; meestal zijn de omhoogwijzende randdorens het kortst. De meeste dorens liggen min of meer tegen het plantelichaam aan. Per areool is er één doorn die meer van het plantelichaam afstaat en schuin omlaag wijst. Deze zou men middendoren mogen noemen.

De schitterende, wijnrode bloemen verschijnen vroeg in het voorjaar. Zij zijn ongeveer 5 cm in diameter. In de rode bloem vallen de heldergele helmknoppen op met in het centrum de rode stempels. De vrucht is rood, de mutsvormige zaden zijn bruin.

N. uebelmannianus is afkomstig uit de Braziliaanse deelstaat Rio Grande do Sul. De soort is in 1968 door Buining beschreven en vernoemd naar de Zwitserse cactuskweker en handelaar W. Uebelmann.

Er is ook een geelbloeiende variëteit beschreven.

Deze soort is niet moeilijk in cultuur. Zaailingen groeien goed, mits men ze in de winter niet volledig laat uitdrogen. De planten moeten, zoals bijna alle *Noto's*, vroeg in het voorjaar aan de groei gebracht worden. Nieuwgroei is dan dikwijls al in februari zichtbaar. Oppassen voor verbranding in het voorjaar. In de zomer krijgt zij de normale verzorging. Overwinteren bij temperaturen tussen 8 en 12 °C. Een tijdelijke verdere daling van de temperatuur zal de planten niet schaden.

Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen

Foto van de schrijver

Parodia sanguiniflora Frič ex Backbg.

PETER MANSFELD

De bekende Tsjechische cactuskenner A.V. Frič verzamelde rond 1920 op een van zijn tochten door de Argentijnse provincie Salta een bloedrood bloeiende plant, die tot op de dag van vandaag tot de mooiste vertegenwoordigers van haar geslacht behoort.

Parodia sanguiniflora is een ideale plant voor liefhebbers met weinig ruimte. Bij ongeveer 5 cm diameter is zij volgroeid. 3 jaar oude planten kunnen reeds bloeien.

Op de spiraalvormig geplaatste knobbels staan witte randdorens en bruine middendorens met een sterk gebogen punt. Opvallend is de van mei tot september optredende compacte knopvorming in de wollige schedel. De bloedrode bloemen, met een zijde-achtige glans, blijven een aantal dagen goed. Meestal bloeit *P. sanguiniflora* enkele keren per jaar, vaak zelfs continu gedurende de gehele bloeiperiode.

Frisse lucht en een zeer zonnige standplaats dragen bij tot een fraaie bedoring. Aan het substraat worden geen bijzondere eisen gesteld. De kweek uit zaad is enigszins moeilijk, vooral omdat de zaailingen het eerste jaar erg klein blijven.

Brauergasse 3, 25 Rostock, DDR

Vert.: Ludwig Bercht

Kaktusy jrg. 21, nr. 6 (1985)

Schütz bespreekt de op de voorplaat afgebeelde *Rebutia oreensis*. Stuchlik beschouwt *Wigginsia* spec. W 34 en komt tot de conclusie dat het een nieuwe soort is. Baborak stelt *Pyrhocactus jussieui* voor. De cultuur en opkweek vanuit zaad van *Pediocactus winkleri* behandelt Pakosta. *Sedum morganianum* en cv. 'burrito' komen ter sprake in een artikel van Riha en Subik. Schütz houdt zich bezig met *Astrophytum*-hybriden. Mazel geeft een overzicht van de cactusvegetatie van het Venezolaanse eiland Margarita. Verzorging in de wintermaanden gaat vooraf aan het slot-artikel, waarin Riha en Subik *Cleistocactus candellila* voorstellen.

Boeken

Epiphyllums and other related genera, door Takashi Hashizume. Deel 1, 1982. 167 pag., 22 x 29 cm. Prijs \$ 21,95. Te verkrijgen bij Rainbow Gardens Bookshop, P.O. Box 721, La Habra, Ca 90633-0721, USA.

Dit werkelijk schitterende boek bevat 246 kleurenfoto's die soms paginagroot zijn. De foto's zijn als volgt verdeeld over de geslachten: 9 Epiphyllum en 151 Epiphyllum-hybriden, 2 Heliocereus, 2 Aporocactus, 2 Disocactus, 5 Selenicereus, 3 Hylocereus, 1 Wilmattea, 1 Nopalxochia, 1 Deamia, 1 Epithelanthus, 10 Aporophyllum, 11 Rhipsalis en 47 Schlumbergera- en Zygocactus-hybriden. Het boek is geschreven in het Japans, maar bij elke foto staat de naam van de plant, alsmede de naam van de kweker, vermeld in onze Latijnse lettertekens. In dit boek treft men naast de meer algemeen bekende soorten ook afbeeldingen aan van soorten die niet voorkomen in de kleurencatalogussen van de Amerikaanse kwekerijen. Zo verkrijgt men visualisering van soorten die men alleen via beschrijvingen kent. De kleinblijvende planten als ook de oude cultivars, zoals die van Curt Knebel, zijn goed vertegenwoordigd. Uit de groep van de Schlumbergera/Zygocactus-hybriden zijn enkele mooie cultivars opgenomen zoals 'Noris', 'Marie', 'Snow Flake', 'Rainbow' en 'Shocking Pink'.

Alhoewel het boek in eerste aanleg bedoeld is om de kennis over de Epiphyllum-hybriden te verspreiden is het toch jammer dat de epifytische soorten zo weinig aan bod komen. Wel zijn twee foto's opgenomen van takvormen van epifytische cactussen.

Het boek bevat ook een gedeelte over de cultuur van Epiphyllums. Alhoewel de tekst in het Japans staat zijn sommige gedeeltes echter goed te volgen via de zwart-wit foto's en tekeningen. Ondanks de taalbarrière een boek dat elke geïnteresseerde Phyllocactusliefhebber zou moeten bezitten.

Epiphyllums and other related genera, door Takashi Hashizume. Deel 2, 1985. 167 pag., formaat 22 x 29 cm. Prijs \$ 21,95. Te bestellen bij Rainbow Gardens Bookshop, P.O. Box 721, La Habra, Ca 90633-0721, USA.

Dit boek is een vervolg van het eerste deel uit deze serie, geschreven in het Japans. Het boek is goed verzorgd. De 281 kleurenfoto's, gemaakt van andere planten dan die afgebeeld staan in deel 1, zijn als volgt verdeeld: 15 Epiphyllum en 202 Epiphyllum-hybriden, 10 Aporophyllum, 26 Schlumbergera- en Zygocactus-hybriden en species, 21 Rhipsalidopsis, 2 Aporocactus, 2 Selenicereus, 1 Heliocereus, 1 Hylocereus en 1 Eccremocactus. Bij de afbeeldingen staan de naam en in het geval van hybriden tevens de kweker in onze Latijnse lettertekens; de tekst van het boek is in het Japans gesteld. Voor zover valt na te gaan zijn de namen van de afgebeelde planten, alsmede de daarbij vermelde afmetingen en kleur, uiterst betrouwbaar. De bloemkleuren zijn niet intensiever weergegeven dan ze in werkelijkheid zijn. Een prachtig voorbeeld daarvan is de hybride 'Jennifer Ann' met zijn wit met gele bloem; meestal staat deze verzadigd geel afgebeeld, maar hier is de weergave natuurgetrouw.

De dubbele Phyllo's komen in dit deel goed aan bod. Bij de Zygocactus-hybriden is de mooie 'Gold Charm' het vermelden waard. Van de zeer zeldzame Eccremocactus bradei staat een kleurenfoto afgedrukt.

Ook dit deel bevat een gedeelte over de cultuur van epifytische cactussen, helaas natuurlijk wel in het Japans. Dit goed verzorgde boek is niet alleen interessant voor de Epiphyllumliefhebber maar is ook een aanwinst voor anderen.

Frank Süplie

TIJDSCHRIFTEN

Informationsbrief ZAG-Mammillarien 1985

Op de voorplaat van dit jaarboek van de Kulturbund de D.D.R. Zentrale Arbeitsgemeinschaft *M. fuscohamata* en *M. deherdtiana*, alle van de hand van M. Commichau. Th. Linzen koos *M. klissingiana* als onderwerp. Dezelfde schrijver brengt een artikel over taxonomische problemen met als titel: "Ehrenberg en diens 40 Mammillaria's uit Mexico". Ofschoon H. Dittbener blij is met het "Huntse" systeem, geeft hij hier en daar ongezouten kritiek in de richting van die Engelse Mammillariakenner. Maar ja, die nooit schrijft, nooit kritiek krijgt. B. Hofmann vraagt uitvoerig aandacht voor *M. lanata* en *M. albilanata*. Hij komt tot een combinatio nova, te weten *M. elegans* var. *lanata*. Indirect kunnen we tevens de conclusie trekken dat Hofmann de naam elegans trouw blijft, zulks in tegenstelling met Hunt, die enige jaren geleden deze naam synoniem stelde aan *M. supertexta*. P. Mansfeld neemt de volgende soorten in het vizier: *M. meridirosei*, *M. schiedeana* en *M. swinglei*. H.-J. Voigt geeft een verslag van zijn kweekervaringen met *M. anniana*. Th. Linzen schrijft over diezelfde plant en geeft tevens literatuurinformatie over *M. humboldtii*. Ch. Glass en R. Foster brengen hun verhaal over *M. hernandezii*, dat eerder in het Amerikaanse blad werd gepubliceerd. A. Lau bespreekt *M. rekoj* var. *aureispina* en *M. rekoj* var. *lep-tacantha*, beide ook al elders in de openbaarheid gebracht.

Aan W. Reppenhagen is de eer een tweetal nieuwe *Mammillaria*'s te presenteren (eerder in *KuaS* verschenen) t.w. *M. hubertmulleri* en *M. limonensis*. De lezer die hierbij zijn voorhoofd frons over al dit overnemingswerk dient wel te bedenken, dat het voor de Oostduitse liefhebbers niet zo eenvoudig is om aan buitenlandse literatuur te komen.

Dan zijn er nog vele bijdragen van lezers die allerlei merkwaardigheden aan het papier toevertrouwen, dan wel bepaalde discussies voortzetten. Het fotowerk is doorgaans van prima kwaliteit. Al diegenen die het geslacht *Mammillaria* en aanverwanten een warm hart toedragen, adviseer ik dit jaarboek, dat inmiddels in zijn tiende jaar zit, te bemachtigen. Bij mijn weten is dit het enige orgaan dat op niveau over deze plantengroep publiceert. Nu is het helaas niet mogelijk zich op dit blad te abonneren. Maar via een ruilabonnement valt er wel wat te regelen. Zeer aantrekkelijk ook, want deze werkgroep geeft nu ook een losbladig systeem uit waarvan inmiddels 20 afleveringen verschenen zijn.

Theo Neutelings

Cactacea brugensis jaargang 7, 1985.

Nr. 1. Bourdoux bespreekt *Mammillaria meridiorosei* en *Agave shawii* ssp. *goldmaniana*. Lau is in zijn Zuidamerikaanse dagboek in de omgeving van Chalhuanca en Andahuaylas, Peru.

Nr. 2. Lanssens bespreekt *Coryphantha recurvata* en *Gymnocactus beguinii* var. *senilis*. Moeyaert houdt een praatje over *Opuntia*'s. Lau's cactusdagboek gaat rustig verder.

Nr. 3. Bourdoux bespreekt *Mammillaria sheldonii* en Neirinck *Ariocarpus retusus* var. *furfuraceus*.

Nr. 4. Aandacht voor *Echinopsis*, *Epidendrum radicans*, *Pseudobolivia kermesina* en *Agave shawii*. Verzorging in de maand mei.

Nr. 5. Maandverzorging voor juni. Aandacht voor *Escobaria tuberculosa* en *Echinocereus armatus*. Lanssens beschrijft zijn tocht door de Sierra de Calmelli.

Nr. 6. Lanssens neemt *Bergerocactus emoryi* onder handen en Neirinck *Echinocactus grusonii* en *Tillandsia aeranthos*.

Nr. 7-8. Bespreking van *Leuchtenbergia principis* en *Ferocactus acanthodes*. Lanssens geeft een verslag van zijn bezoek aan de groeiplaats van *Idria columnaris*. Lau's aflevering behandelt deze keer een aantal *Lobivia*'s: *L. corbula*, *L. allegraiana*, *L. incaica* en *L. minuta*. Van Donckelaar schrijft over de verzorging van *Hoya*'s.

Nr. 9. Bespreking van *Copiapoa cinerea* en *Cylindropuntia imbricata*.

Nr. 10. In memoriam Paul Bourdoux. Besproken worden *Parodia saint-pieana* en *Tillandsia bulbosa*. Lode beschrijft hoe planten zich aanpassen aan een dorre omgeving.

Nr. 11. Neirinck bespreekt *Encephalocarpus strobiliformis* en *Notocactus ottonis*. Lanssens geeft de verzorging voor de maand december. De delen 3 en 4 van het artikel van Lode over de aanpassing van planten aan een dorre omgeving besluiten dit nummer.

Nr. 12. Neirinck bespreekt *Lobivia famatimensis* v. *densispina* en *Epithelantha micromeris*. Lode besluit zijn artikel.

Grusonia jaargang 25, 1985.

No. 1. Delanghe sluit zijn artikel over *Rebutia*'s af met cultuurtips. Busser schrijft over *En-dophyllum sempervivi*, een roestzwam. Crombez vervolgt zijn serie over de indeling der cactus-soorten.

Nr. 2. Vandecaveye bespreekt kenmerken, cultuur en enkele soorten uit het geslacht *Aeonium*. Crombez zet zijn serie over de verklaringen van geslachtsnamen voort.

Nr. 3. Fonteyne behandelt *Mammillaria candida*. Houthoofd geeft zijn zaaivaringen. Gestart wordt met een serie over de geschiedenis van 25 jaar Grusonia. Roodbloeiende *Gymnocalyciums* krijgen aandacht van Crombez. Een artikel over de voorjaarsverzorging gaat vooraf aan een levensbeschrijving van N.E. Brown door Busser.

Nr. 4. Vandecaveye behandelt het hoe en wat van het zaaien.

Nr. 5. Het artikel over roodbloeiende *Gymno*'s wordt afgesloten. Vandecaveye behandelt het verpotten.

Nr. 6. Een groot gedeelte van dit nummer omvat een verslag van de feestelijkheden rond het 25-jarig bestaan van Grusonia. Crombez behandelt de naamgeving van cactussen.

Nr. 7. Houthoofd schrijft over zuurgraad (pH).

Nr. 8. Crombez geeft een vertaling van de "Code of Conduct" uit het Britse tijdschrift.

Nr. 9. Crombez start een artikel over geelbloeiende *Gymnocalyciums*. Vandecaveye zet uitvoerig de voorwaarden uiteen voor een gezonde plantengroei met aandacht voor de grond en de bemesting. Keirse houdt een inleiding over de andere succulenten.

Nr. 10. Keirse bespreekt een aantal *Pachypodiums* evenals de methode van verzorging. Crombez start met een serie over zaaien; in de eerste aflevering gaat hij in op het schoonmaken van het zaad. Myriam zet Andries Bongaards in 't zonnetje. Houthoofd gaat in op het verschijnsel smeul.

Nr. 11. Keirse wijdt een drietal pagina's aan het geslacht *Cotyledon*. Vandecaveye bespreekt een aantal problemen die in de winter kunnen optreden. Jaarverslag van de werkgroep Gymnovriend.

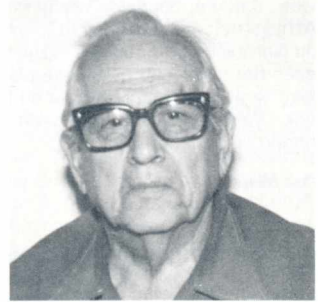
Nr. 12. *Pterodiscus* is het onderwerp van een artikel van Keirse. Crombez vervolgt zijn verhandeling over het zaaien. Vandecaveye belicht het geslacht *Jatropha*.

Ludwig Bercht

In memoriam

Hugo Schlosser

6-12-1903 — 13-1-1987

Opnieuw is er een belangrijke steun ontruikt aan degenen die zich intensief bezighouden met de studie van het geslacht *Notocactus*. Maar ook in bredere kring was Hugo Schlosser een opvallende persoonlijkheid die zich door zijn bescheidenheid onderscheidde.

Hij werd op 6 december 1903 uit joodse ouders geboren in het nu Tsjechische Ostrava. Na een niet bepaald gelukkige jeugd werd hij in 1933 gediplomeerd tuinbouwinspecteur in Berlin-Dahlem, waarop evenwel door de politieke ontwikkelingen opnieuw een zeer moeilijke periode voor hem uitbrak. Dank zij het feit dat hij van geboorte Oostenrijker was kreeg hij de gelegenheid om uit Duitsland te vertrekken. Na veel beslommingen kwam hij met zijn vrouw en 2 kleine kinderen in Buenos Aires aan. Omdat hij inmiddels geleerd had dat het leven zeer hard kan zijn, probeerde hij alles om aan de slag te komen, totdat hij uiteindelijk in de buurt van Montevideo een boomkwekerij opzette.

Hij begon pas in de zestiger jaren interesse te krijgen voor cactussen. Hij wilde de cactusflora van Uruguay nauwkeurig bestuderen en vond ook diverse nieuwe soorten waarvan er één door Van Vliet naar hem vernoemd werd: *Notocactus schlosseri*. Juist door het feit dat hij zich als Zuid-Amerikaan intensief voor deze planten interesseerde en ook anderen tijdens hun studietochten begeleidde (van Vliet, Rausch, Prestlé, Abraham) is hij van grote waarde geworden voor de wetenschap. Het is te hopen dat zijn aantekeningen niet verloren gaan en als basis kunnen dienen om zijn werk voort te zetten.

Moge hij nu de rust gevonden hebben die hem tijdens zijn leven niet gegund was.

J. Theunissen

INHOUD

Phyllo-sofie - P. van Veen	26
Rhipsalis paranganiensis - Frank Süplie	27
Saxifraga longifolia - A.B. Pullen	28
Een tweetal Echinocereus-soorten - S. Kooij	32
Sempervivum x barbulatorum 'Hookeri' vereist verandering van naam - B.J.M. Zonneveld	35
Het geslacht Matucana - R. Bregman, H.B. Hensel, P. Laney, A. Meerstadt, P. Melis, A.B. Pullen en A. van Tilborg	36
Enkele Nedercalifornische gehaaktdoornigen nogmaals beschouwd - Bert Jonkers	38
Cactusliefhebbers in Israël - J. Spiro	42
Notocactus uebelmannianus - A.B. Pullen	44
Parodia sanguiniflora - Peter Mansfeld	45
Boeken - Frank Süplie	46
Tijdschriften - L. Bercht en Th. Neutelings	47
In memoriam Hugo Schlosser - J. Theunissen	48